

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding

- 1.1. Visie Bureau Jeugdzorg op de toekomst
- 1.2. Ontwikkelingen Brede integrale zorg voor jeugd

2. Landelijke ontwikkelingen

- 2.1. Jeugdwet
- 2.2. Wet maatschappelijke ondersteuning
- 2.3. Adolescentenstrafrecht
- 2.4. Uitwerking Samson
- 2.5. Wet Herziening kindbeschermingsmaatregelen
- 2.6. Gecertificeerde instelling

3. Inzet van kennis en kunde van Bureau Jeugdzorg

- 3.1. Voorbereiden professional op de transitie en transformatie
- 3.2. Veranderingen in het vrijwillig en gedwongen kader
- 3.3. Kwaliteit

4. Regio Zuid-Holland Noord

- 4.1. Visie
- 4.2. Ontwikkelingen in de regio
- 4.3. Projecten

5. Regio Midden Holland

- 5.1. Visie
- 5.2. Ontwikkelingen in de regio
- 5.3. Projecten

6. Regio Zuid-Holland Zuid

- 6.1. Visie
- 6.2. Ontwikkelingen in de regio
- 6.3. Projecten

7. Bovenregionale ontwikkelingen

- 7.1. Perspectief gericht werken
- 7.2. Zware zorg, specialistische zorg
- 7.3. Gesloten Jeugdzorg

8. Risicomanagement

- 8.1. Financiën
- 8.2. Organisatie

9. Bijlage

Bijlage 1 Prognose

Voorwoord

Dit is een bijzonder jaarwerkplan. Als alles gaat zoals de wetgever het heeft gepland, dan is 2014 het laatste jaar in het bestaan van Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland (Bureau Jeugdzorg). Op het moment van schrijven van dit plan, augustus 2013, ligt het nieuwe wetsvoorstel waarmee alle zorg en hulp voor jeugdigen en hun ouders wordt gedecentraliseerd naar gemeenten, bij de Tweede Kamer. Veel is nu nog onzeker. Bureau Jeugdzorg wil na 1 januari 2015 voortgaan als gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Bij voorkeur met de activiteiten in het drangkader (als jeugdigen en ouders hulp en zorg mijden), het nieuwe Advies – en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) en de crisisinterventie voor de brede doelgroep van jeugdigen. Daarover zijn op het moment van schrijven van dit plan nog geen concrete afspraken opgenomen in de regionale transitiearrangementen.

Ondertussen gaat het werk in 2014 gewoon door en blijven wij onze cliënten, de jeugdigen met ernstige en complexe opvoed- en opgroei problemen en hun ouders, zo goed als mogelijk helpen. We zijn alvast begonnen met de transformatie; medio 2014 zijn al onze medewerkers getraind in het oplossingsgericht werken volgens de benaderingswijze Veilig Thuis¹. De uitgangspunten van de nieuwe jeugdwet die gericht zijn op het versterken van jeugdigen en hun ouders en het netwerk eromheen ondersteunen wij ook nu al. We willen met onze cliënten samenwerken vanuit hun eigen kracht. De nieuwe wet en de complete herschikking van het jeugdzorgstelsel heeft grote consequenties voor onze organisatie waar wij ons terdege op moeten voorbereiden. Dat zal in 2014 merkbaar zijn in alles wat wij doen. Wij stellen ons werk voor onze cliënten daarbij altijd voorop en zullen er alles aan doen om de continuïteit van onze zorg, óók die na 2014, te waarborgen.

In dit jaarwerkplan leest u hoe wij ons in onze drie regio's Zuid-Holland Noord, Midden en Zuid voorbereiden op de transitie middels projecten en pilots, onder andere op het gebied van zorgvernieuwing en efficiënter en effectiever werken. Vanaf november 2013 is meer bekend over de gemeentelijke plannen en de toekomst van Bureau Jeugdzorg. Ik houd u daarvan graag op de hoogte.

Ik wens u veel leesplezier.

Judith van Kranendonk
Bestuurder

¹ Voorheen SOS, deze naam wordt echter niet meer gebruikt.

1. Inleiding

Het voorliggende jaarwerkplan van Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland (Bureau Jeugdzorg) sluit aan bij de ambities van de Provincie Zuid-Holland, zoals deze zijn beschreven in het Ontwerp Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2014. Hierbij merkt Bureau Jeugdzorg op, evenals de Provincie, dat 2014 een bijzonder jaar wordt. Immers, bij wet, zal dit het laatste jaar zijn voor het huidige Bureau Jeugdzorg. Dit jaarwerkplan is geschreven medio augustus 2013. Hiermee dient rekening te worden gehouden bij het lezen van dit plan. De voorbereidingen en veranderingen rondom de decentralisatie zijn op dit moment in volle gang waardoor het niet haalbaar is om de laatste ontwikkelingen op te nemen in het jaarwerkplan.

Bij de nadere uitwerking van het jaarwerkplan, staat, naast de transitie en transformatie, de missie van Bureau Jeugdzorg centraal:

Bureau Jeugdzorg is er verantwoordelijk voor dat het kind dat ernstige en/of complexe problemen heeft, ondervindt of veroorzaakt de juiste hulp en bescherming krijgt zodat het veilig kan opgroeien.

De volgende vier strategische doelstellingen uit het Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 volgen deze missie en geven daarmee de kaders voor de beleidsdoelstellingen die Bureau Jeugdzorg op het gebied van de decentralisatie van de jeugdzorg centraal stelt in 2014.

1. Bureau Jeugdzorg organiseert *samen met haar ketenpartners* al haar werkzaamheden rondom het kind en *het gezin*;
2. Bureau Jeugdzorg *is expert* in de coördinatie van zorg bij meervoudige gezinsproblematiek;
3. Bureau Jeugdzorg verbindt *samen met haar ketenpartners* de ketens zorg, onderwijs, veiligheid en volwassenenzorg t.b.v. van de jeugdige en het gezin;
4. Bureau Jeugdzorg stelt de oplossing boven de procedure.

Daarbij schakelt Bureau Jeugdzorg naadloos tussen:

- preventieve zorg, geïndiceerde jeugdzorg en nazorg;
- strafrechtelijke en civiel rechtelijke maatregelen;
- jeugdzorg en volwassenenzorg;
- geestelijke gezondheidszorg, zorg voor licht verstandelijk beperkten en geïndiceerde jeugdhulpverlening;
- de interne afdelingen van Bureau Jeugdzorg, voor een optimale aansluiting van kennis en kunde ten behoeve van een goede interne doorstroom.

1.1. Visie op de toekomst

Op basis van de landelijke ontwikkelingen heeft Bureau Jeugdzorg een eigen visie geformuleerd op de toekomst. Met deze visie wil zij zorgen voor de juiste inbedding van de kennis en kunde van Bureau Jeugdzorg in het nieuwe jeugdzorgstelsel. De visie is toekomstgericht en beschrijft het doel dat Bureau Jeugdzorg nastreeft.

Deze visie luidt als volgt:

“Om daadwerkelijk tot een vernieuwing van het jeugdzorgstelsel te komen, is het werken aan een Brede Integrale Zorg voor Jeugd noodzakelijk, waarin een integraal jeugdzorgproces, integrale ketensamenwerking en integrale financiering en verantwoording gerealiseerd worden”.

Bureau Jeugdzorg is van mening dat, door te denken in zorgprocessen, de vernieuwing ontstaat voor de inrichting van het nieuwe jeugdzorgstelsel.

1.2. Brede Integrale zorg voor Jeugd

De brede integrale werkwijze gaat uit van een professional, met specialistische kennis, die zich richt op het gehele netwerk rondom een jeugdige, dus het gezin en het sociaal netwerk. Deze professional organiseert en coördineert het hele zorgnetwerk rondom een jeugdige. Hij of zij werkt intensief aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de jeugdige en zijn/haar netwerk, zodat er voldoende basis ontstaat om de aandacht te richten op de positieve factoren in het netwerk. De professional werkt nadrukkelijk samen met het kind en zijn ouders. Er wordt uitgegaan van de eigen kracht van het gezin en haar netwerk. De professional werkt oplossingsgericht volgens de methode Veilig Thuis (voorheen SOS). Alle medewerkers van Bureau Jeugdzorg worden daarin getraind. Daarin heeft hij of zij oog voor problemen op het gebied van onderwijs, werk & inkomen en huisvesting.

Om een integraal zorgproces te ontwikkelen, moet eerst inzichtelijk worden gemaakt uit welke functies het gehele zorgproces bestaat en hoe deze efficiënter kunnen worden ingericht. Het efficiënter inrichten van het zorgproces heeft een nauwe relatie met de interne ontschotting van de verschillende afdelingen binnen Bureau Jeugdzorg en een goede samenwerkingsrelatie met en tussen de huidige zorgpartijen. Om de integrale ketensamenwerking te optimaliseren is het noodzakelijk dat partijen een gezamenlijk standpunt innemen over de verantwoorde zorg en de bijbehorende prestatienormen.

Om tot een Brede Integrale Zorg voor Jeugd te komen, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. Professionals zijn ingesteld op samenwerking met de jeugdige, het gezin en hulp- en dienstverleners uit diverse disciplines.
2. Er is een integraal zorgproces, waarbij het mogelijk is de verschillende fasen zowel gelijktijdig als opvolgend in te zetten.
3. Verschillende vormen van zorg en hulp rond de jeugdige en zijn gezin zijn op elkaar afgestemd.

Deze voorwaarden dienen als leidraad voor Bureau Jeugdzorg om zich in 2014 voor te bereiden op de toekomst en hiermee een belangrijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een innovatief jeugdzorgstelsel.

Leeswijzer

De landelijke ontwikkelingen met betrekking tot wet- en regelgeving zijn opgenomen in hoofdstuk 2. De activiteiten die Bureau Jeugdzorg in 2014 onderneemt om de genoemde strategische doelstellingen te behalen, worden deels beschreven in hoofdstuk 3. Hierin worden de ontwikkelingen beschreven die voor de gehele organisatie van toepassing zijn. In hoofdstuk 4, 5 en 6 wordt de ontwikkelingen per regio beschreven alsmede de pilots en projecten waarin Bureau Jeugdzorg deelneemt ter voorbereiding op de transitie. Hoofdstuk 7 geeft inzicht in de bovenregionale ontwikkelingen. De mogelijke gevolgen voor Bureau Jeugdzorg van de transitie worden verwoord in hoofdstuk 8. In de bijlage zijn de prognoses van 2014 opgenomen met een toelichting.

2. Landelijke ontwikkelingen

Transitie en transformatie

Het jaar 2014 staat voor Bureau Jeugdzorg in het teken van stelselwijziging en de daaruit voortvloeiende activiteiten op het gebied van transitie en transformatie. De tijdens het opstellen van dit jaarwerkplan nog niet bekende transitiearrangementen zullen leidend zijn in de uitwerking van nadere afspraken met regio's en mogelijk individuele gemeenten. Bureau Jeugdzorg stelt op basis van deze afspraken scenario's op voor de toekomstige organisatie waarin de continuïteit van zorg centraal staat en waarin de organisatie een bijdrage levert aan een voor Jeugdzorg adequate infrastructuur binnen het werkgebied.

Bij de voorbereiding op de transitie handelt Bureau Jeugdzorg conform de huidige wet – en regelgeving én houdt zij veranderde danwel nieuwe wetgeving voor ogen. In 2014 wordt het acteren conform huidige wetgeving en het voorbereidend bezig zijn op nieuwe werkwijzen vanuit de regio's een uitdaging omdat het Bureau Jeugdzorg in een spagaat kan brengen. Hieronder wordt beschreven welke wetswijzigingen er zijn en welke gevolgen dit heeft voor de werkzaamheden van Bureau Jeugdzorg het komende jaar.

2.1. Jeugdwet

Het wetsvoorstel Jeugdwet is ingediend bij de Tweede Kamer en zal, mits de Tweede Kamer en Eerste Kamer goedkeuring geven, per 1 januari 2015 in werking treden. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk voor alle jeugdhulp (inclusief specialistische hulp zoals jeugd-ggz en gesloten jeugdhulp), de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering. In samenhang hiermee wordt een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningsplicht voor de gemeente (voorziening). De gemeente treft een voorziening op het gebied van jeugdhulp, deze voorziening kan zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet.

Toegang tot jeugdhulp

Ondersteuning wordt zoveel mogelijk in de eigen omgeving van het kind en het gezin geboden. De uitgangspunten van eigen kracht en één gezin, één plan, één regisseur staan hierbij centraal. In een gesprek met de jongere, de ouders en het sociale netwerk zal in beeld gebracht worden wat de hulpvraag is en of en op welke manier de eigen kracht van de jeugdige, het gezin en het sociale netwerk kan worden ingezet. De professional dient de afweging te kunnen maken of de ingezette zorg, naar aanleiding van de hulpvraag van het gezin, voldoende is om de veiligheid van het kind te garanderen. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van jeugdhulp zal beoordeeld worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben. De competenties die nodig zijn voor de bepaling van welke jeugdhulp nodig is, worden uitgewerkt met relevante partijen, zoals de gemeente en verschillende zorgaanbieders.

Verplichte samenwerking gemeenten

Gemeenten zullen op bovenlokaal niveau moeten samenwerken. Dit geldt in ieder geval voor een aantal taken zoals de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen, jeugdreclassering en bepaalde specialistische vormen van zorg en gesloten jeugdhulp in het kader van ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen. Eind mei 2013 heeft de VNG geïnventariseerd welke taken gemeenten lokaal, regionaal of op landelijk niveau willen vormgeven. Gemeenten zijn

in dat kader op 41 *formele regio's* uitgekomen voor de nieuwe Jeugdwet, maar bepaalde taken worden op bovenregionaal niveau opgepakt. Gemeenten moeten vóór 31 oktober 2013 transitiearrangementen maken voor alle samenwerkingsregio's, in overleg met de provincies, verzekeraars en relevante aanbieders. In de regionale transitiearrangementen wordt door de gemeente aangegeven hoe de continuïteit van zorg, de continuïteit van de hiervoor benodigde infrastructuur en de beperking van frictiekosten worden gerealiseerd. De onafhankelijke Transitiecommissie Stelselherziening Jeugdzorg beoordeelt of de gemaakte afspraken voldoen.

Kwaliteitseisen en certificering

In de jeugdwet staan uniforme kwaliteitseisen die gesteld worden aan alle vormen van jeugdhulp. De gemeente is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdhulp. Kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering mogen alleen worden uitgevoerd door instellingen die gecertificeerd zijn voor één van deze of voor beide taken. De certificerende instelling verleent een certificaat aan een organisatie wanneer deze voldoet aan de kwaliteitseisen zoals opgenomen in een normenkader. De normen zijn aanvullend op de kwaliteitseisen die in de Jeugdwet zelf zijn opgenomen. De normenkaders worden opgesteld in nauwe samenwerking tussen Rijk, veldpartijen en gemeenten en worden vastgesteld in een ministeriële regeling.

Uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

In het gedwongen kader is gekozen om de huidige keten – raad voor kinderbescherming, rechter, Bureau Jeugdzorg- te behouden, zij het dat gecertificeerde instellingen “de plaats innemen” van de Bureaus Jeugdzorg. De rechter draagt de maatregel direct op aan de gecertificeerde instelling, zonder tussenkomst van de gemeente. Indien blijkt dat er tijdens de uitvoering van de maatregel jeugdhulp nodig is, kan de gecertificeerde instelling deze hulp ook direct na overleg met de gemeente inzetten. De (gezins)voogdijwerker en de jeugdreclasserder zijn in de Jeugdwet *casusregisseur*, geen hulpverlener. De gemeente heeft de vrijheid om de Raad voor de Kinderbescherming en de gecertificeerde instelling al in een vroeg stadium bij een gezinssituatie te betrekken, waardoor een kinderbeschermingsmaatregel soms voorkomen kan worden.

2.2. Wet maatschappelijke ondersteuning

Vanaf 1 januari 2015 krijgen de gemeenten de taak zorg te dragen voor de organisatie, inrichting en uitvoering van een Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK). In de Jeugdwet wordt bepaald dat aan de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) een nieuwe paragraaf wordt toegevoegd waarin taken en bevoegdheden inzake het AMHK bij de gemeenten worden belegd. Daarnaast valt het AMHK onder het kwaliteitsregime en toezichtregime van de Jeugdwet.

Met de verankering van het AMHK in de WMO wordt gezorgd voor één wettelijk kader voor alle meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De inhoudelijke doelstelling voor de samenvoeging van het AMK en het SHG in het AMHK is één integrale aanpak (één gezin, één plan), meer samenhang in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en het bieden van helderheid aan zowel burgers als professionals over waar ze terecht kunnen met meldingen.

Taken AMHK

De gemeente voert de regie over de brede ketenaanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en bepaalt de schaalgrootte, de visie op een geïntegreerd AMHK, de

functies van het AMHK en de ontwikkeling en implementatie van de geïntegreerde werkwijze van het AMHK. Van de gemeente wordt daarnaast verwacht dat zij op bovenlokaal niveau samenwerkt en dat het stoppen en behandelen van schadelijke gevolgen van geweld en kindermishandeling op een geïntegreerde wijze wordt aangepakt. De gemeente mag de uitvoering van de AMHK taken aan een (reeds bestaande) rechtspersoon opdragen, mits er één front office ontstaat met één centraal telefoonnummer. De gemeente mag er ook voor kiezen hiervoor wel een aparte rechtspersoon in te richten. De wet verzet zich niet tegen het uitvoeren van AMHK taken door gecertificeerde instellingen.

In de Memorie van Toelichting van de Jeugdwet is vastgelegd dat het AMHK fungeert als herkenbaar en toegankelijk meldpunt voor alle gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het AMHK geeft daarnaast advies en consult aan de melder en doet onderzoek naar aanleiding van een melding van geweld in huiselijke kring, waaronder kindermishandeling, om te bepalen of sprake is van kindermishandeling of een andere vorm van geweld in huiselijke kring. Het AMHK informeert, indien nodig, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming en schakelt passende hulpverlening in. Zodra blijkt dat vrijwillige hulpverlening de problemen niet kan oplossen en een kind bedreigd wordt in zijn ontwikkeling, draagt het AMHK de casus onmiddellijk over aan de Raad voor de Kinderbescherming.

Op het moment van schrijven is het nog niet duidelijk hoe, waar en op welke manier de huidige taken van het AMK gewaarborgd blijven na 1 januari 2015. Reeds zijn er in de regio's verschillende verkennende gesprekken gevoerd.

2.3. Adolescentenstrafrecht

Het wetsvoorstel voert afzonderlijk strafrecht voor adolescenten in: jeugdigen en jongvolwassenen in de leeftijd van 15 tot 23 jaar. Het streven is om per 1 januari 2014 het adolescentenstrafrecht in te voeren.

Belangrijkste punten uit het wetsvoorstel adolescentenstrafrecht

Dadergerichte aanpak

Met het wetsvoorstel wordt voorzien in een dadergerichte aanpak van jeugdigen en jongvolwassenen. Het doel van dit wetsvoorstel is om de ontwikkelingsfase van de adolescent bij de straftoematingsbeslissing te betrekken en beter af te stemmen op de persoon van de dader en alle omstandigheden van het geval. Bij deze gedifferentieerde aanpak moet rekening worden gehouden met tal van factoren, zoals bijvoorbeeld de vraag of het accent moet liggen op vergelding, of juist op de bescherming van de samenleving tegen de dader, of zelfs op bescherming van de dader tegen zichzelf. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de leeftijd en de geestelijke ontwikkeling van de dader.

Maximale flexibiliteit

Het wetsvoorstel gaat uit van maximale flexibiliteit rond de leeftijdsgrens van 18 jaar. Het gaat uit van de mogelijkheid om een sanctie uit het gewone strafrecht toe te passen bij een minderjarige en een sanctie uit het jeugdstrafrecht bij een jongvolwassene.

Straffen en maatregelen

Het kabinet heeft in het kader van het jeugd- en adolescentenstrafrecht gekozen voor een breed pakket van strafrechtelijke sancties en andere strafrechtelijke interventies die flexibel kunnen worden ingezet, afhankelijk van de persoon van de verdachte en alle omstandigheden en perspectieven van het geval.

2.4 Kwaliteitskader ‘Voorkomen Seksueel Misbruik’

De Commissie Samson concludeerde in 2012 dat jongeren die onder verantwoordelijkheid van de overheid in de jeugdzorg worden geplaatst, onvoldoende beschermd worden tegen seksueel misbruik, zowel door medewerkers van jeugdzorgorganisaties als door groepsgenoten (in de residentiële en pleegzorg). Jeugdzorg Nederland heeft na het bekend worden van de onderzoeksresultaten van Samson de verantwoordelijkheid op zich genomen voor een structurele en vooruitstrevende aanpak van het probleem van seksueel misbruik. Daarop is door Jeugdzorg Nederland, met input van alle leden, het Kwaliteitskader ‘Voorkomen Seksueel Misbruik in de Jeugdzorg’ voorbereid. Welke vervolgens is beoordeeld en vastgesteld door de (onafhankelijke) Commissie Rouvoet.

Het Kwaliteitskader ‘voorkomen seksueel misbruik’ is een vertaling van de aanbevelingen van de Commissie Samson, in concreet en meetbaar uit te voeren acties voor de Jeugdzorg en beoogt handelingsverlegenheid aan te pakken en seksualiteit en misbruik bespreekbaar te maken, zowel tussen collega’s in jeugdhulporganisaties als met cliënten. Evenals de andere leden van Jeugdzorg Nederland, heeft Bureau Jeugdzorg Zuid Holland zich aan het Kwaliteitskader verbonden. In 2013 is BJz gestart met de voorbereidingen voor implementatie van relevante actiepunten, welke in 2014 zal worden uitgevoerd.

2.5. Wet herziening kindbeschermingsmaatregelen

De invoering van de Wet Herziening Kinderbeschermingsmaatregelen treedt op 1 januari 2015 in werking. In deze wet zijn de doelen bij een ondertoezichtstelling (OTS) duidelijker geformuleerd en de taken van Bureau Jeugdzorg (danwel haar rechtsopvolger – gecertificeerde instelling), de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechter, helderder afgebakend. De wet maakt het mogelijk om eerder in te grijpen in gezinnen waar ouders niet in staat zijn goed voor hun kind(eren) te zorgen. Zo kan de kinderrechter deze ouders een kindbeschermingsmaatregel opleggen die lichter is dan de huidige maatregel. Deze nieuwe maatregel verplicht ouders opgroeiondersteuning te accepteren. Ook krijgt Bureau Jeugdzorg meer bevoegdheid om informatie op te vragen bij derden over de situatie van het kind en zijn of haar gezin.

Gezien de verregaande implicaties van deze nieuwe wet voor het werkproces, volgt Bureau Jeugdzorg deze ontwikkelingen nauwlettend, zodat zij het werkproces als de nieuwe wet van kracht is, optimaal vorm kan geven. Om medewerkers goed voor te bereiden, wordt de interne opleiding aangepast en wordt nauw afgestemd met ketenpartners.

2.6. Gecertificeerde instelling

Op 5 september 2013 heeft bij het Ministerie van V&J een presentatie normenkaders jeugdbescherming en jeugdreclassering plaatsgevonden. In plaats van twee afzonderlijk normenkaders is er uiteindelijk gekozen voor één normenkader jeugdbescherming en jeugdreclassering. Op een aantal punten zijn aanvullende eisen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering benoemd. Het normenkader is nog in concept, voor 1 oktober 2013 wordt het vastgesteld en verspreid.

Certificeringstraject

Vanaf 1 oktober 2013 kunnen organisaties zich aanmelden voor certificering. De certificerende instelling is nog niet bekend en wordt ook voor 1 oktober bekend gemaakt. Dan volgt er ook meer informatie over het certificeringstraject. Het jaar 2015 wordt voor de jeugdbescherming en de jeugdreclassering een overgangsjaar: alle lopende maatregelen uit 2014 worden in 2015 nog uitgevoerd door de organisaties die de maatregelen in 2014 ook al

uitvoerden. Nieuwe maatregelen in 2015 en alle lopende maatregelen vanaf 2016 mogen alleen uitgevoerd door gecertificeerde instellingen, waar de gemeentes afspraken mee hebben gemaakt.

Inhoud normenkader

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij het opstellen van het normenkader:

- het normenkader zorgt voor borging van kwaliteit en biedt ruimte voor innovatie;
- het normenkader sluit aan bij de doelstellingen en beoogde resultaten van JB en JR
- het normenkader sluit aan bij bestaande wet- en regelgeving;
- het normenkader wordt gedragen door de betrokken organisaties.

Het normenkader bestaat uit vijf categorieën:

- Doelstelling van de organisatie
- Professionals
- Methode
- Organisatie
- Ketensamenwerking

Bij een aantal normen zijn naast algemene eisen ook operationele eisen en indicatoren benoemd. Een voorbeeld hiervan is dat je het percentage eerste contact binnen de gestelde termijn moet meten. Er wordt niet benoemd wat het resultaat hiervan moet zijn.

Monitoring en evaluatie is een terugkerend onderwerp in het normenkader (aan de hand van Plan Do Review). Bij toetsing wordt niet alleen bekeken of de eisen in het normenkader worden uitgevoerd, maar ook of ze bijdragen aan het de gestelde doelen en resultaten. Dit wordt een assessment genoemd.

3. Inzet van kennis en kunde van de professionals van Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg gelooft in de meerwaarde van de transformatie omdat daarmee de noodzakelijke zorginhoudelijke vernieuwing in gang wordt gezet. Deze vernieuwing wordt voornamelijk vormgegeven door de betrokken professionals. Ook in een brede integrale zorg voor jeugd is de specifieke deskundigheid van Bureau Jeugdzorg onontbeerlijk. Door hun specialistische kennis en kunde, zijn de professionals van Bureau Jeugdzorg in staat om ontwikkelingsbedreigingen van een kind te signaleren, tijdig de (onderliggende) problematiek van kind en ouders te onderkennen, een inschatting maken van de veiligheid van een kind binnen een gezin of zijn/haar netwerk en op basis daarvan doordachte besluiten te nemen.

3.1. Voorbereiden professionals

Door transformatie zijn de professionals beter in staat de ‘eigen kracht’ van de jeugdige, het gezin en zijn netwerk, te benutten. De zorg wordt vraaggestuurd en is gericht op de eigen kracht van mensen. Om dit optimaal te realiseren, is integrale samenwerking nodig tussen ouders, de jeugdige, het netwerk en de betrokken hulp- en dienstverleners. Deze integrale samenwerking moet goed worden gecoördineerd.

Deze transformatie betekent voor de dagelijkse praktijk van de professionals van Bureau Jeugdzorg:

- Dat de professional de behoeften, de veiligheid en krachten van de jeugdige, het gezin en het netwerk vaststelt samen met ouders, jeugdige en de professionals van het voorliggend veld, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin en het onderwijs. Op basis hiervan wordt besloten welke hulp geboden moet worden. Voor afstemming en samenwerking met het voorliggend veld wordt door Bureau Jeugdzorg geïnvesteerd in aansluittaken. Vooruitlopend op de decentralisatie werken professionals binnen het vrijwillig kader op verschillende locaties al in een Centrum voor Jeugd en Gezin en het onderwijs.
- Dat zij in het preventieve domein optreden als zorgcoördinator en inschatten welke (specialistische) hulpverlening noodzakelijk is en afwegen of er een jeugdbeschermingsmaatregel nodig is. Bureau Jeugdzorg zoekt hierbij afstemming met de Raad voor de Kinderbescherming. Na de decentralisatie mogen de gemeenten bepalen welke instellingen een verzoek tot onderzoek mogen aanvragen bij de Raad voor de Kinderbescherming.
- Dat zij de handelingsruimte benutten waarbinnen ze zelfstandig afwegingen kunnen maken om te doen wat nodig is. Verantwoording afleggen doen zij achteraf.
- Dat zij kunnen afwegen of cliënten tussen de 18 en 23 jaar nog begeleid kunnen worden vanuit de jeugdhulpverlening of dat zij meer baat hebben bij de volwassenenzorg.
- Dat zij zich de methodische kennis eigen maken van netwerk- en gezinsgericht werken, die uitgaat van de eigen kracht van de jeugdige, het gezin en netwerk.

Bureau Jeugdzorg richt haar aandacht op de ontwikkeling van gezins- en netwerkgericht werken, de versterking van de kennis over specifieke doelgroepen en de ontwikkeling van een aanvullend kwaliteitskader om op deze manier de professionals de gelegenheid te geven zich deze nieuwe vaardigheden eigen te maken.

3.2. Veranderingen binnen de huidige werksoorten

In het komende jaar bereidt Bureau Jeugdzorg zich steeds meer voor op de komende stelselwijziging ten behoeve van een verbeterde dienstverlening aan haar cliënten. Hieronder

wordt beschreven welke veranderingen er naar alle waarschijnlijkheid gaan plaatsvinden in het primaire werkproces. Dit is mede afhankelijk van de ruimte die wordt geboden vanuit de experimenteerruimte binnen de huidige wet- en regelgeving en van de wijze waarop verantwoord moet worden.

Vrijwillig kader

Bureau Jeugdzorg zet een herinrichting van de dienstverlening en werkwijze van de Toegang in om het mogelijk te maken efficiënter en cliëntgerichter te werken; de regeldruk en de bureaucratie (elk product moet apart verantwoord en aangevraagd worden) kan hiermee terug gedrongen worden. Daarnaast wordt er voldaan aan de noodzaak om te bezuinigen. Dit sluit nadrukkelijk aan bij de wensen van gemeenten, ketenpartners en vooral ook van cliënten. Er vindt een kanteling plaats binnen Bureau Jeugdzorg: van werken vanuit producten naar vraaggestuurd werken en naar wat de samenleving steeds meer vraagt: nadruk op de eigen kracht van burgers.

Bureau Jeugdzorg verwacht dat, door financiering van verschillende zorgproducten te bundelen, de efficiency in het zorgproces toeneemt omdat de professional samen met de jeugdige en het gezin zorg snel en parallel aan elkaar kan inzetten. De Toegang wordt steeds meer uitgedaagd om een andere werkwijze te hanteren. Daar waar het een aantal jaren geleden nog gebruikelijk was om de vrijblijvende vraag van de cliënt te volgen, is een omslag in denken en handelen zichtbaar. De doelgroep is verschoven: gezinnen met enkelvoudige opgroei en opvoedproblematiek worden tegenwoordig door het voorliggende veld geholpen en Bureau Jeugdzorg richt zich overwegend op multiprobleem gezinnen. Daarnaast zijn, mede onder maatschappelijke druk, maar ook zeker ingegeven door diverse methodieken, de medewerkers van de Toegang steeds beter toegerust om de veiligheid van kinderen centraal te stellen. Daarmee is de vrijblijvendheid van weleer vervangen door drang aan de voorkant, wanneer de (veiligheids-)situatie dat vraagt. De zichtbaar verminderde instroom van het laatste jaar naar de zwaardere zorg en begeleiding door de Jeugdbescherming lijkt een trend, een reactie op de veranderde werkwijze in de Toegang.

In de herinrichting van de werkwijze Toegang wordt uitgegaan van de eigen kracht van het systeem, doen wat nodig is. Daarin moet vanzelfsprekend wel aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Veiligheid van het kind en gezin moet te allen tijde centraal staan.
- Afspraken en verantwoordelijkheden moet belegd, vastgelegd en reconstrueerbaar zijn.
- De kwaliteit van de hulpverlening moet gehandhaafd blijven (zo min mogelijk wachtlijsten, waar mogelijk direct hulp opstarten).
- Eigen kracht van het gezin staat centraal.

Voor de werkwijze Toegang kan dit in 2014 het volgende betekenen:

- Cliënten zonder zware problematiek dienen te worden (terug)verwezen naar het voorliggende veld; eventueel met coaching van professionals van Bureau Jeugdzorg. Hierdoor wordt de instroom beperkt.
- Cliënten kunnen zo spoedig mogelijk na een intensief traject bij Bureau Jeugdzorg worden (terug) verwezen naar het lokale veld voor nazorg.
- Verder kan de ambulante jeugdhulp op verwijzing (AJOV) verder worden uitgerold: dit is ambulante zorg voor cliënten; zij worden niet (terug) verwezen worden naar het lokale veld, maar behoeven ook geen uitgebreidere screening.

- Toewerken naar het afschaffen van de indicatiebesluiten. Het screeningstraject dient maatwerk te worden; kort waarbij dit verantwoord is en intensief waar dit nodig is. De essentiële informatie dient in één overzichtelijk document samengevat te zijn. Samen met 1 gezin, 1 plan, waarin het perspectief centraal staat en daar waar nodig met gebruikmaking van een veiligheidsinstrument en een veiligheidsplan. Zo kan er in een vroeg stadium zo spoedig mogelijk gestart worden met de daadwerkelijke hulpverlening, eventueel tegelijk met een screening.
- Casemanagement wordt niet meer standaard ingezet bij iedere cliënt.

Door bovenstaande veranderingen moet het, binnen de bezuinigingsopdracht, mogelijk worden om zorg op maat te leveren: minder daar waar het verantwoord is en intensiever waar nodig.

Gedwongen Kader

Het is essentieel om naar het gedwongen kader toe te leiden wanneer de problematiek hier om vraagt. De ambitie is om binnen dit uitgangspunt de instroom te verminderen en de uitstroom te versnellen waar dit verantwoord is. Zoals beschreven, is één van de ambities om de instroom in het gedwongen kader terug te dringen. Dit is ook een van de doelen van het project Vliegwielen. Project Vliegwielen 1 is gestart in 2012 – 2013. (de provincie heeft hiervoor subsidie ontvangen vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie en verleent aan Bureau Jeugdzorg). Met het project Vliegwielen 1 wordt een integrale benadering en werkwijze ontwikkeld waarin de bescherming van het kind door de sociale omgeving centraal staat. Om tot een nieuwe integrale werkwijze te komen zijn binnen het project de volgende aandachtsgebieden geformuleerd:

- Het integreren en verrijken van bestaande methodes en werkwijzen, zoals de praktische hulpmiddelen uit de Delta methode, de benaderingswijze Veilig Thuis, het vergroten en benutten van de eigen kracht in gezin en netwerk door middel van familienetwerkberaden, perspectief bijeenkomsten Voogdij en Zorgconferenties met betrokken hulpverleners en familie. Alsmede het daar waar nodig versterken van de drangfunctie in het vrijwillig kader.
- De herinrichting van het primair proces door de aanpassing van processen en de wijze van registreren.

De implementatie van de integrale benaderings- en werkwijze moet leiden tot:

- Betere opvoedingsomstandigheden voor jeugdigen met minder inzet van (dure) geïndiceerde zorg.
- Een grotere tevredenheid van alle betrokkenen.
- Een vermindering van het aantal uithuisplaatsingen en maatregelen van de kindbescherming.
- Een kortere gemiddelde duur van de maatregel ondertoezichtstelling.

Voor het opzetten, begeleiden en monitoren van het wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van de nieuwe werkwijze wordt Bureau Jeugdzorg begeleid door Bureau Van Montfoort. In 2014 wordt de nieuwe werkwijze na uitvoering van het Vliegwielenproject geïmplementeerd.

Ouderbegeleiding

De ouderbegeleiding kent zijn oorsprong bij de Jeugdreclassering en heeft zich de afgelopen jaren steeds verder ontwikkeld door het geven van trainingen en workshops. Vanwege deze gedegen ervaring en expertise leent de ouderbegeleiding zich voor maatwerk en verdere ontwikkeling. Dus zowel inzet vanuit drang en dwang als vanuit het meer preventieve en “vrijwillige” kader. Op het gebied van de aanpak van (problematische) jeugdgroepen worden verschillende positieve ervaringen geboekt die ook bij ketenpartners zoals de gemeenten en politie niet onopgemerkt zijn gebleven. Het draagt bij aan de verbinding met politie en gemeente. De ouderbegeleiders hebben een expertise die breder ingezet kan worden. Bureau Jeugdzorg bezit hiermee een unieke expertise voor multiprobleem gezinnen.

Na het volgen van ouderbegeleiding is er een vermindering van agressief en regeloverschrijdend gedrag van jongeren en ouders zichtbaar en is er bij ouders een verbetering zichtbaar in het vertrouwen in eigen kunnen met betrekking tot opvoeden. Ouders zijn erg tevreden over de bijeenkomsten.

JSO heeft de Universiteit van Utrecht gevraagd om een effectiviteitonderzoek te doen “het versterken van opvoedingsvaardigheden en de rol van sociale netwerken bij gezinnen van diverse achtergronden”. De Ouderbegeleiding van Haaglanden en Zuid-Holland is gevraagd om hieraan medewerking te verlenen. In 2014 zal het onderzoek afgerond zijn en zullen de uitkomsten bekend zijn.

Voor het komend jaar gaat de Jeugdreclassering zich op het gebied van problematische jeugdgroepen en ouderbegeleiding verder ontwikkelen.

3.3. Kwaliteit

Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor de kwalitatief goede en betrouwbare uitvoering van haar wettelijke taken. Belangrijk is hierbij dat rekening gehouden wordt met de onderwerpen veiligheid en kwaliteit.

Harmonisatie Kwaliteit Zorgproces

In 2013 heeft Bureau Jeugdzorg het HKZ certificaat behaald. Met deze certificering tonen wij aan dat ons kwaliteitssysteem op alle afdelingen en locaties voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen. Ook laten we hiermee zien dat we constant op zoek zijn naar verbetermogelijkheden om onze kwaliteit verder te verhogen. In 2014 blijft Bureau Jeugdzorg zich ontwikkelen op het gebied van kwaliteitszorg, onder andere door de inzet van interne audits en het verder vorm geven van de planning en controlcyclus.

Verklaring omtrent gedrag

Alle medewerkers die in dienst treden bij Bureau Jeugdzorg moeten een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen. Dit is onderdeel van het aannamebeleid. De kosten hiervoor neemt Bureau Jeugdzorg voor haar rekening. De ministeries van Veiligheid en Justitie (V & J) en Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) onderzoeken momenteel de financiële mogelijkheden om ook tijdens de diensttijd met enige regelmaat een VOG van medewerkers te vragen.

Bureau Jeugdzorg komt op voor de belangen van het kind en komt in actie als de veiligheid van het kind in het geding is. Binnen Bureau Jeugdzorg is de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld integraal onderdeel van het werkproces, dat ertoe bijdraagt dat kinderen sneller en beter geholpen kunnen worden. Daarnaast maakt Bureau Jeugdzorg zich in 2014

sterk voor optimale aansluiting en uitvoering van de actiepunten uit het Kwaliteitskader Voorkomen seksueel misbruik in het werkproces, ook bij veranderingen in werkproces/werkwijze als gevolg van de transitie en transformatie van de jeugdzorg.

Interne audits

Ook in 2014 zal Bureau Jeugdzorg interne audits uitvoeren om de kwaliteit van het primaire werkproces te optimaliseren. Indien de interne audits aanleiding geven tot verbetering van het werkproces wordt hier middels een opgezet verbeterplan uitvoering aan gegeven. De interne audits zijn tevens een goede voorbereiding op geplande en ongeplande onderzoeken van de Inspectie Jeugdzorg.

In 2014 gaat de inspectie controleren of Bureau Jeugdzorg werkt volgens de afspraken in het Protocol Netwerkleegzorg en zal de inspectie onderzoek doen naar het werken conform de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, die vanaf 1 juli 2013 van kracht is.

4. Regio Zuid-Holland Noord

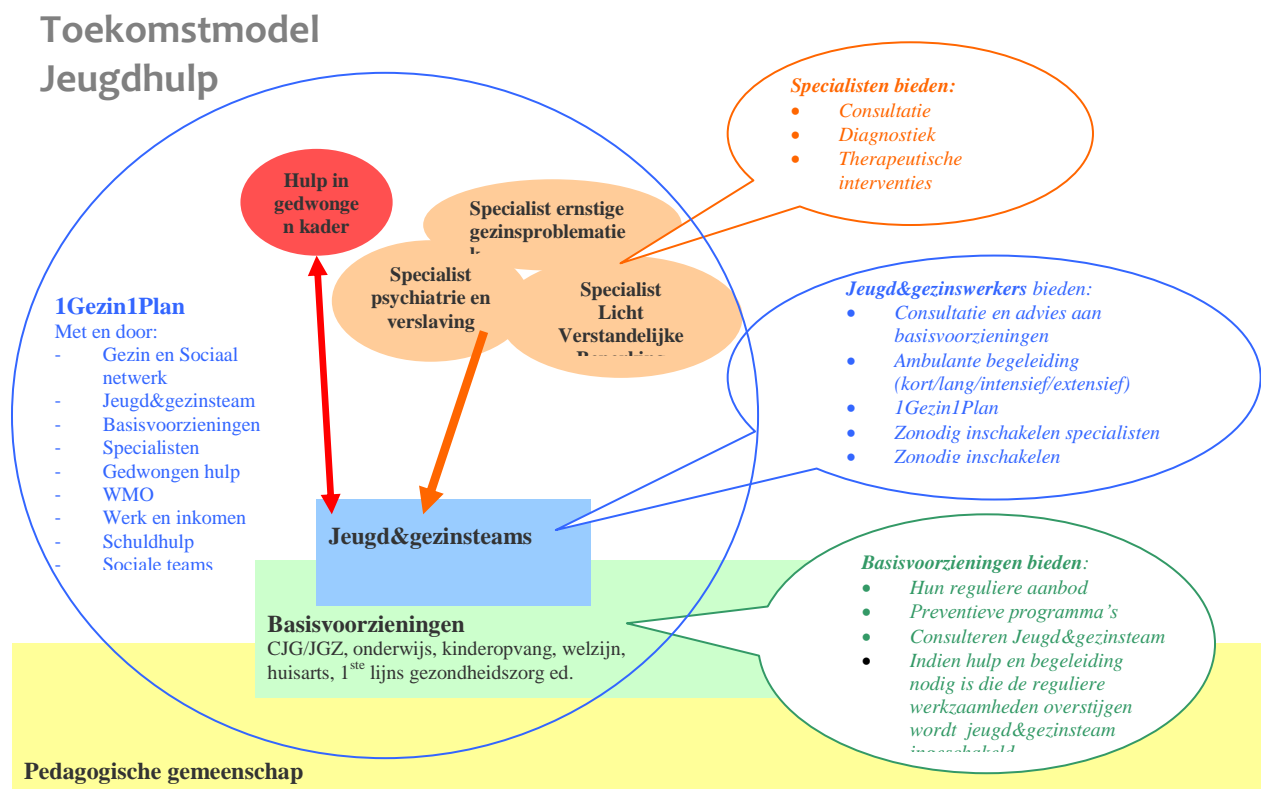
Regio Zuid-Holland Noord, ook wel regio Holland Rijnland genoemd, omvat 15 gemeenten. Met ingang van 1 januari 2014 fuseren de gemeente Alphen aan den Rijn en Rijnwoude met de gemeente Boskoop. Deze gemeenten werken met elkaar samen op het gebied van onder andere jeugdbeleid, zij hebben een gezamenlijke visie opgesteld. In dit hoofdstuk wordt de visie omschreven, alsmede de samenwerking van Bureau Jeugdzorg in deze regio ter voorbereiding op de transitie. Tevens worden de projecten en pilots omschreven die in 2014 voortgang hebben, danwel nieuw van start gaan. De projecten en pilots dienen hun bijdrage te leveren aan de transformatie binnen de regio.

4.1. Visie

“Iedereen doet mee”, is de visie van Holland Rijnland; kinderen, jeugdigen, ouders, familie, burens, vrijwilligers en hulpverleners, leerkrachten, professionals, beleidsmakers en bestuurders. Iedereen heeft een rol in het opgroeien van de jeugd in de regio. De centrale doelstelling is: de jeugd in Holland Rijnland groeit gezond en veilig op. Ze ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Uitgangspunten bij deze centrale visie zijn:

- voorkomen is beter dan genezen; preventie en vroegsignalering;
- regie voor de hulpverlening ligt zoveel mogelijk bij het gezin, hierbij wordt gewerkt conform de werkwijze 1 gezin 1 plan;
- lokaal wat lokaal kan en regionaal wat regionaal moet;
- gemeente is regisseur;
- specialistische zorg wordt zo dicht mogelijk in de eigen leefomgeving georganiseerd.

4.2. Ontwikkelingen in regio Noord

In de regio Noord is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in samenwerking en afstemming met zorgaanbieders, scholen, voorliggend veld om de zorg voor kind en gezin vroegtijdig en zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten. Inmiddels hebben alle scholen in de regio een aandachtsfunctionaris van Bureau Jeugdzorg en zijn er vaste contactpersonen in de Centra Jeugd en Gezin en andere casuïstieknetwerken. Op sommige Centra Jeugd en Gezin en in het onderwijs in de regio is de mogelijkheid voor Bureau Jeugdzorg medewerkers om daadwerkelijk dagdelen werkzaam te zijn.

Met zorgaanbieder Cardea is een pilot Advies en Persoonlijke Overdracht gestart, waarbij het doel is de wachttijdcliënt te verkorten en de overdracht te verbeteren en versnellen. Uit de eerste evaluaties blijkt dat deze manier van werken onder andere tijdwinst voor de cliënt oplevert, motiverend werkt voor de cliënt en er bij alle partijen direct duidelijkheid is over de (start van) hulpverlening. In 2014 wordt de eindevaluatie verwacht en kunnen er op basis daarvan werkafspraken gemaakt worden. Na succesvolle pilots in de gehele regio Zuid-Holland met Ambulante Jeugdzorg op Verwijzing (AJOV) op scholen wordt in 2014 een begin gemaakt met uitrol van deze werkwijze bij andere instellingen.

4.3. Projecten

Proeftuinen Jeugd & gezinsteams

De komende maanden wordt het toekomstmodel jeugdhulp van Holland Rijnland verder uitgewerkt. In 2014 starten zes proeftuinen met diverse Jeugd&gezinsteams in de regio. Bureau Jeugdzorg is hierin partner. Vele vragen rondom organisatie, samenstelling en financiering moeten worden beantwoord. Gemeenten en zorginstanties zijn het er over eens dat inhoudelijke uitgangspunten de basis moeten vormen voor de uitwerking en de organisatie van het model en de teams. De proeftuinen zijn o.a. gebaseerd op de ervaringen en uitkomsten van de pilots “Van indiceren naar arrangeren”. De bedoeling van de jeugd & gezinsteams is: Ouders en jeugdigen helpen bij opvoeden en opgroeien. Op het moment dat opvoeden en opgroeien, om welke reden dan ook, ingewikkeld blijkt te zijn krijgen gezinnen ondersteuning bij het vinden van hun eigen antwoorden op hun eigen vragen. De gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren staat daarbij voorop.

Pilot Ondertoezichtstelling bij vechtscheidingen

Bureau Jeugdzorg krijgt in toenemende mate te maken met ouders die het niet lukt om het gezamenlijk ouderschap na hun echtscheiding vorm te geven. Steeds vaker wordt een ondertoezichtstelling uitgesproken omdat ouders blijven strijden over de omgang en verzorging van hun kind(eren). Door de voortdurende strijd wordt het kind in zijn ontwikkeling bedreigd. Het omgaan met de dynamiek bij ernstige conflicten tussen ouders stelt extra hoge eisen aan de professionaliteit van de medewerkers. De Deltamethode Gezinsvoogdij (bij een OTS) biedt onvoldoende handvatten voor de begeleiding van deze groep gescheiden ouders met ernstige conflicten over de omgang en verzorging van hun kind. Bureau Jeugdzorg wil haar expertise versterken met een gerichte aanpak voor deze gezinsomstandigheden.

Bureau Jeugdzorg start in het najaar van 2013 onder andere in Katwijk met een pilotteam dat zich als doel stelt om te komen tot een meer specialistische aanpak van deze complexe problematiek. Het doel is ouders aan te spreken op hun krachten, zij leren hun verantwoordelijkheid weer te nemen en hun kind ontwikkelingskansen gaan bieden. Het kind mag niet langer worden belast met de conflicten van zijn ouders.

5. Regio Midden - Holland

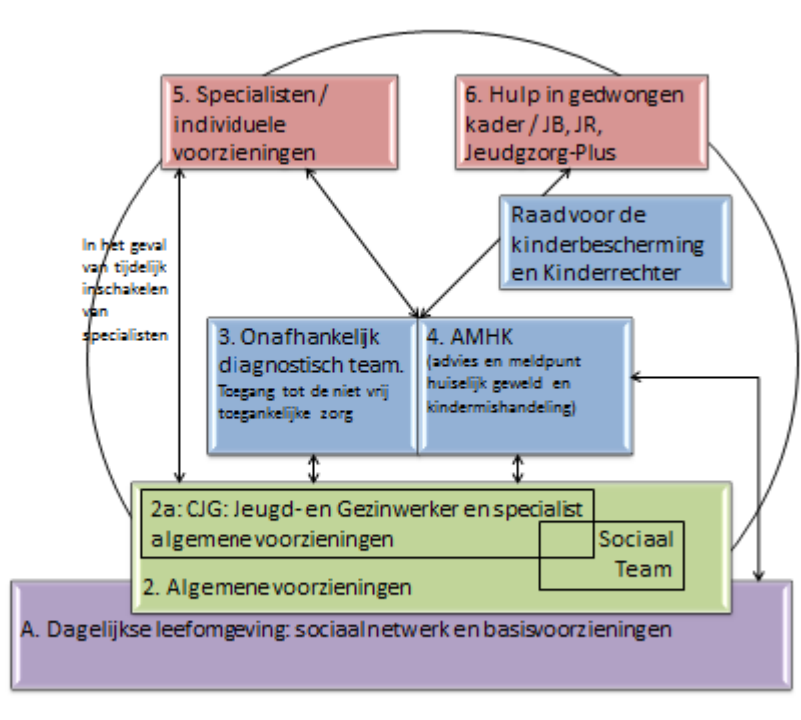
De regio Midden Holland bestaat op dit moment uit 10 gemeenten. Per 1 januari 2014 gaat de gemeente Boskoop fuseren met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Rijnwoude. Om deze reden sluit gemeente Boskoop niet aan bij de ontwikkelingen van regio Midden Holland.

5.1. Visie

De gemeenten in Midden-Holland hebben een gezamenlijke visie op het sociaal domein vastgesteld. De kernboodschap van die visie is dat iedere inwoner in Midden-Holland volop meedoet in de samenleving. De kernboodschap is vertaald in een zevental speerpunten:

- Inwoners staan centraal;
- De gemeente voert regie en stuurt op resultaat;
- Eigen kracht vormt de basis;
- Iedereen kan meedoen;
- Investeren in preventie;
- 1 cliënt / gezin – 1 aanpak – 1 regisseur;
- Iedereen geeft het goede voorbeeld.

Ontwerp

5.2. Ontwikkelingen in de regio

Op regelmatige basis is er overleg tussen de coördinerend wethouder en de regiomanager. Tevens zijn er gesprekken met bestuurders van gemeenten, zorgaanbieders, politie en organisaties in het voorliggend veld. In september 2013 hebben de gezamenlijke gemeenten een tweedaagse bijeenkomst gepland voor alle betrokken partijen met betrekking tot de decentralisatie. Hierbij zijn financiers, aanbieders, cliënten en uiteraard de gemeenten bij aanwezig. De tweedaagse geldt als voorbereiding van het transitiearrangement alsmede voor input om invulling te geven aan de toeleidende taken die de gemeenten straks hebben. De

gemeenten geven aan dat de zorgaanbieders aan zet zijn als het gaat om het op te leveren transitiearrangement.

Binnen deze regio zijn er bewegingen met betrekking tot de Centra Jeugd en Gezin. In het najaar van 2013 wordt er geëxperimenteerd met deelname van professionals van Bureau Jeugdzorg in onder andere gemeente Zuidplas en de gemeente Gouda.

5.3. Projecten en Pilots

In de regio Midden wordt de nadruk gelegd op de zogenoemde doelgroepbenadering en aansluittaken. Daarnaast staat in de pilots de integrale werkwijze centraal.

Crisis beter bezworen

Integrale crisishulpverlening tussen het crisisinterventie team (CIT) van Bureau Jeugdzorg en ambulante spoedhulp (ASH) van STEK. Beide organisaties stellen dat crisishulpverlening een integraal traject is waarin gewerkt wordt aan een duidelijk afgesproken perspectief. De inzet van de hulpverlening is intensief, flexibel en op maat.

Doelen:

- Het organiseren van een oplossingsgerichte en slagvaardige werkwijze voor hulpverlening die voortkomt uit de crisisinterventie
- Het organiseren van het werkproces in een crisis periode waardoor crisisinterventie een directe verbinding heeft met ambulante spoedhulp en Family First of andere kort durende leerprocessen voor gezinnen en/of jongeren.
- Het organiseren van een inhoudelijk eenduidige aansturing in de crisisperiode en het daarop volgende leerproces.
- Het organiseren van een organisatorisch eenduidige aansturing in de crisisperiode en het daarop volgende leerproces.
- Het vormgeven aan een oplossingsgerichte methodische benadering door middel van de Veilig Thuis benadering en vanuit het gedachten kader van 1 gezin 1 plan gedurende de crisisperiode en het daarop volgende leerproces.
- Het beperken van het aantal betrokken personen in de crisisperiode en het daarop volgende leerproces.

Top 60

Het Goudse veiligheidsbeleid kent een voortdurend streven naar nieuwe en betere manieren om de problemen aan te pakken. Het huidige aantal woninginbraken geeft aanleiding om een scherpere focus aan te brengen in de verschillende maatregelen van het Goudse veiligheidsbeleid. Dit wordt gedaan met een zogeheten Top60 aanpak, waarbij gewerkt wordt met een centrale lijst van criminelen waar gezamenlijk de volle aandacht op gericht wordt. Nieuw aan de Top60 aanpak is de gezamenlijke focus (zowel repressief als preventief) op een centrale lijst van criminelen en de gezinnen waarin ze leven. Dit kenmerkt ook de verdere doorontwikkeling van het veiligheidshuis.

Het project is een breed samenwerkingsverband van organisaties met o.a. Gemeente Gouda, politie, OM, Reclassering, Rv/dK, zorginstellingen en BJz. De Goudse Top60 aanpak richt zich op de vaak jonge criminelen, die verantwoordelijk zijn voor de meeste inbraken en andere High Impact Crimes. De Top60 aanpak beoogt om, in de meest hardnekkige dossiers van criminele personen in Gouda een doorbraak in het gedrag van de dader te bewerkstelligen (o.a. minder delictgedrag). Dit gebeurt door middel van een combinatie van 'lik-op-stuk' en het bieden van op de persoon toegesneden zorg, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de overige gezinsleden. Zodoende wordt voorkomen dat andere gezinsleden crimineel gedrag

laten zien. De werkwijze voor Multi-problem families uit de pilot Future4Families, wordt hierbij ingezet. De voorbereidingen voor de aanpak zijn begonnen in mei 2013. In juli 2013 is daadwerkelijk gestart en de eindevaluatie wordt in december 2014 verwacht.

Waddinxveen

Een voorbeeld van investering in aansluittaken vindt plaats in Waddinxveen met de pilot Verbinding Zorg en Onderwijs. In de regio Midden wordt geëxperimenteerd met het ontwikkelen van integrale toegang en arrangementen jeugdzorg en speciaal onderwijs op het niveau van de school.

Hiermee wordt een verbinding gemaakt tussen zorg (CJG) en onderwijs. In de gemeente Waddinxveen wordt samen met BJz en het voortgezet onderwijs een pilot gestart. De doelstelling van de pilot is de versterking van de zorgstructuur in het onderwijs door de inzet van een zorgcoördinator en een outreachend werkende jeugdhulpwerker. Hierdoor wordt de kennis in het zorgnetwerk op school versterkt en biedt deze verbinding de mogelijkheid om vroegtijdig preventieve trajectbegeleiding aan te bieden. In deze pilot wordt onderzocht of het mogelijk is om de combinatie van Toegang en een werkwijze à la Jeugd Preventie Team in samenwerking met het CJG, in te zetten op scholen. Bij problemen en zorg kan vroegtijdig worden opgetreden, een eventuele toeleiding naar ambulante jeugdzorg snel kan verlopen en hulptrajecten vaker sneller met succes en zonder vervolgtrajecten zijn af te sluiten. Start in september 2013; looptijd schooljaar 2013/2014. De pilot beoogt 15-20 trajecten te doen.

De pilot Dorrestein in de gemeente Zuidplas

De pilot Dorrestein beoogt een kanteling van verantwoordelijkheid voor een betrokken samenleving van de overheid naar de burger. De gemeente Zuidplas wil mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woonomgeving te leven. Om dat te bereiken, moet er zowel een goed sociaal netwerk als een goed zorgnetwerk zijn, zo dicht mogelijk om mensen heen. De pilot wijkzorg in de wijk Dorrestein wordt gaandeweg ontwikkeld; al werkende bepalen de deelnemers aan de pilot de werkwijze en worden resultaten vastgesteld. Dit geeft maatschappelijke partijen/aanbieders de ruimte om invloed te hebben op de aanpak en de uitkomst. Dit is een meerwaarde om een verregaande samenwerking tot stand te brengen. Daarnaast kan door deze manier van werken toe te passen de pilot dienen als een proeftuin om een werkwijze van wijkteams (waar toegang en toeleiding onderdeel van uitmaken) te ontwikkelen die voldoet aan de nieuwe eisen in het sociaal domein. Bureau Jeugdzorg sluit vanuit haar expertise op jeugd aan bij deze pilot.

6. Regio Zuid-Holland Zuid

De regio Zuid-Holland Zuid bestaat uit 4 subregio's; Goeree-Overflakkee, Drechtsteden, Hoekse Waard, Vijfherenlanden. De gemeente Goeree-Overflakkee richt zich in haar voorbereidingen op de transitie op de regio Rotterdam en sluit in deze zin niet aan bij de hieronder beschreven visie van de regio Zuid Holland Zuid.

6. 1. Visie

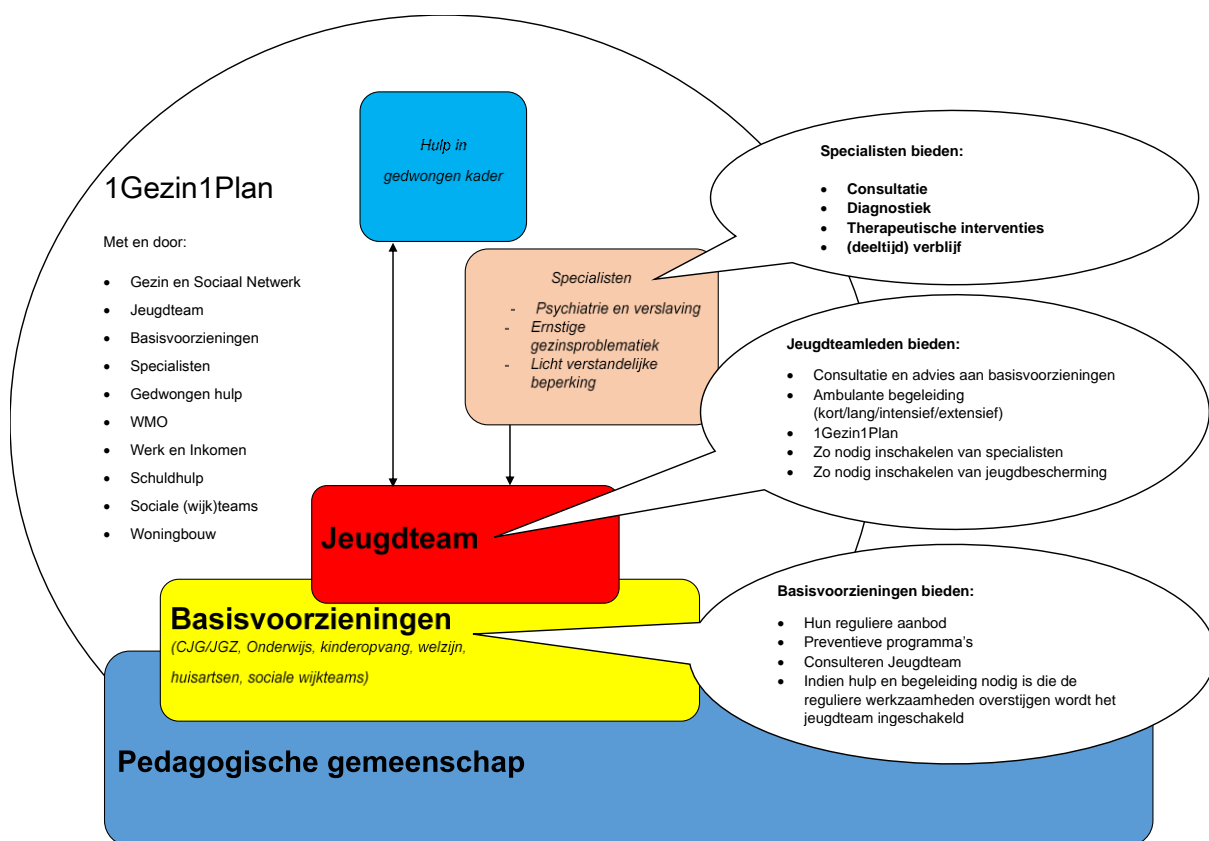
Regio Zuid wil dat jeugdigen kansen krijgen zich te ontwikkelen en naar vermogen mee te doen. De kern hierbij is:

- Ouders hebben primaire verantwoordelijkheid voor het opvoeden van hun kinderen.
- Het moet voor ouders gewoon worden om als dat nodig is, hulp te vragen in hun sociale netwerk.
- Als dit niet toereikend is, schakelen we professioneel hulp in die thuis ondersteuning biedt.
- Deze ondersteuning gaat uit van specifieke vragen van het gezin.
- Gezinnen met meer en complexe vragen krijgen volgens het principe van 'één gezin, één plan het liefst één gezicht' ondersteuning zo lang dat nodig is.

Op basis van de visie zijn een aantal uitgangspunten bepaald. Deze zijn basis voor de uitwerking van het ontwerp:

- Lokaal regelen wat lokaal kan, opschalen indien nodig.
- Goed toegeruste professionals
- Ga als gemeente niet op de stoel van de professional zitten.
- Gemeentelijke regievoering blijft nodig.
- Sturen op prestaties in plaats van op productie.
- Leren van incidenten
- Zonder beleidsvrijheid geen decentralisatie.
-

Op basis van de visie en uitgangspunten is er een ontwerp gemaakt dat moet leiden tot een verbetering van deze zorg voor jeugdigen. Dit ontwerp is in opdracht van de 17 gemeenten opgesteld door de huidige zorgaanbieders op het gebied van jeugd. Hierbij is ook de GGZ en de LVB sector betrokken, alsmede Bureau Jeugdzorg. Het ontwerp wordt in de tweede helft van 2013 uitgewerkt door het veld, wederom in opdracht van de 17 gemeenten.

6.2. Ontwikkelingen in de regio

Meedoen met Doetank..

Vorbereidingen transitiearrangementen..

6.3. Projecten – Pilots

Maatjesproject

JSO ondersteunt het team van Bureau Jeugdzorg uit Gorinchem in de uitvoering van een pilot, waarbij (ex)jeugdzorg jongeren als ervaringsdeskundige in worden gezet in de hulpverlening. Ervaringsdeskundigen kunnen een rol spelen in de verbetering van de hulpverlening. Ervaringsdeskundigheid is kennis die door ondervinding is verkregen en verrijkt met ervaringen van anderen, waarmee problemen van hulpvragers herkend kunnen worden en deze hulpvragers ondersteund kunnen worden.

Doel:Onderzoeken hoe de ervaringsdeskundigheid van jeugdzorgjongeren ingezet kan worden in de hulpverlening en welk effect dat heeft op cliënten, de medewerkers, de ervaringsdeskundigen en de hulp.

Pilot “Eén kind, één gezin, één plan, één contactpersoon”: Werken aan verbinding tussen passend onderwijs en jeugdzorg

De subregio Alblasserwaard Vijfheerenlanden voert een kleinschalige pilot (gestart op 1PO, 1VO) uit als voorbereiding op de komst van de totale jeugdzorg naar de gemeenten en de ontwikkeling van passend onderwijs. Het project wordt geleid door het CJG AV.

De resultaten van de pilot zullen worden gebruikt om de integrale samenwerking tussen het onderwijs, zorgaanbieders en gemeenten te verbeteren. Onderwijs, zorgaanbieders en de

gemeenten in de regio Alblasterwaard-Vijfheerenlanden zullen in het kader van passend onderwijs en de decentralisaties gaan werken aan een nieuw ondersteuningsstelsel. Het uitgangspunt daarbij is één kind/één gezin, één plan, één contactpersoon. De resultaten zullen o.a. worden gebruikt om de zorg voor jeugdigen efficiënter, eenduidiger en laagdrempeliger te laten plaatsvinden, om de verdeling van verantwoordelijkheden verder te verhelderen, geïntegreerde zorgarrangementen aan te bieden, etc. De looptijd van de pilot is begin schooljaar 2012/2013 tot eind schooljaar 2013/2014.

Team Veilig Thuis

Van Montfoort en Kouwenberg ontwikkelen met het team Veilig Thuis een nieuwe interventie om OTS'en en uithuisplaatsingen te voorkomen. Met het Team Veilig Thuis ontwikkelen we in feite een interventie, die voor een groot deel de OTS kan vervangen. Burgers nemen het toezicht van de professional over. Bovendien is het een alternatief voor de 'maatregel van opvoedingsondersteuning' uit het Wetsvoorstel Herziening Maatregelen van Kinderbescherming. Het financiële doel is om 15% te besparen door deze manier van werken. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Het Team Veilig Thuis werkt met bestaande en nieuwe vormen van burgerparticipatie om het concept van de pedagogische *civil society* vorm te geven
- Ouders, jeugdigen en andere mensen rondom het kind zijn aan zet voor 'burgerkracht', ook als het om toezicht op de veiligheid van het kind gaat
- De medewerkers van het Team Veilig Thuis richten zich vooral op het *realiseren* van de inzet van burgers en op hun *ondersteuning*, zowel als het gaat om toezicht houden als om de verblijfsfunctie

Het doel van *Veilig Thuis* is meer pedagogische continuïteit en cliëntcontact bieden aan gezinnen in de jeugdzorg door samen met het gezin, het netwerk en een vrijwilliger aan de veiligheid te werken. Verwacht wordt dat hierdoor het aantal OTS'en en UHP'en zal verminderen en verkorten, het kind te maken krijgt met minder wisselingen, gezinnen minder beroep doen op zorg, gezinnen meer controle over hun leven krijgen en hierdoor samen met het netwerk of een andere vrijwilliger een terugval kunnen opvangen of voorkomen. Het Team Veilig Thuis werkt samen met ketenpartners en sluit aan bij de lokale structuur Planning start: januari 2014.

VOLG + Triage

Het project Volledig Ontschotte Lokale Gezinsondersteuning en Triage is een project onder leiding van Bureau Jeugdzorg in opdracht van de gemeenten Drechtsteden, Hoeksche Waard en Allasserward-Vijfheerenlanden. De doelstelling van de pilot is naast het in kaart brengen van de kosten van multiprobleemgezinnen, het ontwikkelen van integrale diagnostiek en ondersteuningstrajecten, specifiek voor multiprobleem gezinnen.

In de ontwikkelfase is veel aandacht besteed aan de bestuurlijke commitment van de verschillende betrokken organisaties om de voorwaarden voor de gevraagde transformatie te borgen. Dit heeft geleid tot het tekenen van de intentieverklaring in april 2013. De onderzoeksfase van het inzichtelijk maken van de kosten van multiprobleemgezinnen loopt in een aangewezen wijk in de Drechtsteden. Om dit mogelijk te maken wordt er volop samengewerkt met lokale organisaties. In de andere subregio's worden voorbereidende gesprekken gevoerd met de gemeente en lokale organisaties. Hierbij wordt ingevoegd bij de lokale situatie, wensen en ontwikkelingen De inzet om de eigen kracht van het gezin is een van de uitgangspunten.

Met de betrokken organisaties die de intentieverklaring hebben getekend is een Triagetteam geformeerd met enthousiaste medewerkers, die de integrale diagnostiek gaan ontwikkelen. In

het najaar 2013 start het triageteam met een korte training om deze gezamenlijke methodiekontwikkeling te versnellen. De methodiekontwikkeling is nauw verbonden met het Vliegwielen 1 project en de andere pilots in de subregio's.

In 2014 zullen de resultaten van VOLG gepresenteerd worden, waarbij aandacht zal zijn voor de outcome van deze pilot en de verbinding met de andere pilots.

Kinder- en jeugddiagnostiek & consultatieteam

Project is eind 2012 gestart en heeft een doorlooptijd van 1,5 jaar. Doel is snelle en juiste toegang tot gespecialiseerde zorg. Gespecialiseerde kennis en expertise op het gebied van de kinder- en jeugdpsychiatrie ontsluiten en beschikbaar stellen aan de 1e lijn.

Het project is een samenwerking tussen jeugdorganisaties in Zuid-Holland Zuid: Careyn-Rivas (JGZ), Bureau Jeugdzorg, Yulius (J-GGZ), J-LVB, Horizon en TriviumLindenhof (projectleiding).

K&J diagnostiek draait mee in CJG in Zwijndrecht en gaat uitbreiden naar HI Ambacht. Aansluiting met CJG Oud Beijerland wordt nog gezocht. Er wordt op casusniveau gewerkt op aangeven van CJG.

Achter de voordeur in Leerdam

Project 'Achter de voordeur' in Leerdam komt voort uit het project Mensen maken de wijk ingezet door de gemeente Leerdam en Kleurrijk Wonen. De inzet met het project 'Achter de voordeur' is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van gezinnen en individuen. Het project is van met vijf multiprobleem huishoudens in Leerdam West aan de slag gegaan. In de klankbordgroep met ketenpartners, waarin Bureau Jeugdzorg vertegenwoordigd is, wordt de voortgang en ervaren knelpunten besproken. Er is veel aandacht besteed aan draagvlak en de huishoudens en coaches zijn zorgvuldig geselecteerd. Het project loopt tot 1-1-2014 en wordt in december geëvalueerd. Resultaten die nu al merkbaar zijn, zijn de kortere lijnen tussen de organisaties, waardoor de samenwerking beter verloopt en noodzakelijke transformatie voortdurende gevoed wordt.

Vorbereiding wijkteams in Hoekse Waard

Met een aantal lokale en maatschappelijke partners hebben de gemeenten in de Hoekse Waard een proces geïnitieerd om de uitgangspunten van de geformuleerde visie in een pilot te laten samenkomen. De aanloop naar een pilot kan opgevat worden als een leerproces, waarin de veranderende rollen en werkwijzen van de gemeenten en maatschappelijke partners zichtbaar gaat worden. In september worden de voorbereidingen voor de sociale wijkteams opgepakt en wordt nadrukkelijk de samenhang met de andere pilots in de Hoekse Waard gezocht. BJz participeert nadrukkelijk in deze voorbereiding om de samenhang tussen decentralisatie van de jeugdzorg en de AWBZ te borgen.

Pilot Ondertoezichtstelling bij vechtscheidingen

Bureau Jeugdzorg krijgt in toenemende mate te maken met ouders die het niet lukt om het gezamenlijk ouderschap na hun echtscheiding vorm te geven. Steeds vaker wordt een ondertoezichtstelling uitgesproken omdat ouders blijven strijden over de omgang en verzorging van hun kind(eren). Door de voortdurende strijd wordt het kind in zijn ontwikkeling bedreigd. Het omgaan met de dynamiek bij ernstige conflicten tussen ouders stelt extra hoge eisen aan de professionaliteit van de medewerkers. De Deltamethode Gezinsvoogdij (bij een OTS) biedt onvoldoende handvatten voor de begeleiding van deze groep gescheiden ouders met ernstige conflicten over de omgang en verzorging van hun kind.

Uit handelingsverlegenheid raken medewerkers verstrikt in het conflict tussen ouders en zijn zij niet meer in staat zijn om de belangen van het kind te behartigen.

Bureau Jeugdzorg start in het najaar van 2013 onder andere in Dordrecht met een pilotteam die zich als doel stelt om te komen tot een meer specialistische aanpak van deze complexe problematiek. Ouders worden aangesproken op hun krachten, aan hen wordt geleerd verantwoordelijkheid te nemen en hun kind ontwikkelingskansen te bieden. Het kind mag niet langer worden belast met de conflicten van zijn ouders.

7. Bovenregionale ontwikkelingen

Hoewel de regio's zich ieder op hun eigen wijze voorbereiden op de transitie, is er een aantal zaken dat bovenregionaal georganiseerd gaat worden. Met name vanuit het oogpunt dat deze zaken te kostbaar zijn om voor iedere regio apart te ontwikkelen en organiseren. In hoofdstuk 2 is reeds ingegaan op het ontwikkelen van de gecertificeerde instelling, deze zal bovenregionaal georganiseerd worden, wellicht zelfs op provinciaal niveau.

7.1. Perspectief gericht werken

Samen met de zorgaanbieders heeft Bureau Jeugdzorg 'perspectief gericht werken' ontwikkeld. Bureau Jeugdzorg en de betrokken zorgaanbieders stellen met het gezin een lange termijnperspectief vast en koppelen daar een trajectindicatie aan. Met deze benadering wordt meer inzicht geboden in het eindperspectief, worden lacunes in het zorgaanbod tijdig ontdekt en wordt een verkorting van de duur van geïndiceerde zorg beoogd.

7.2. Zware / gespecialiseerde zorg

Implementatie van trajectzorg

Het Ministerie van VWS heeft bepaald dat de JeugdzorgPlus-instellingen de komende jaren hun capaciteit moeten ombouwen naar trajecten die jeugdigen –via een resultaatgerichte aanpak- een realistisch perspectief bieden op een zo stabiel mogelijke leefsituatie. Deze resultaatgerichte aanpak maakt het van belang dat betrokken partijen (Bureaus Jeugdzorg, JeugdzorgPlus-aanbieders, open jeugdzorgaanbieders en aanbieders van jeugd- en opvoedhulp) sluitende afspraken maken over de toeleiding naar zorg, de coördinatie van zorg, de regie op de gemaakte afspraken tussen de aanbieders van zorg en de informatie-uitwisseling met de gezinsvoogden.

Met specialistische ketenzorg wordt bedoeld: Zorg voor jeugdigen met ernstige opgroei- en opvoedproblemen die de ontwikkeling naar volwassenheid ernstig belemmeren. Deze problemen zijn van dien aard dat er een aansluitend geheel van 24-uurs verblijf, zorg en behandeling nodig is, zodat de jeugdige kan toegroeien naar een aanvaardbaar en stabiel niveau van zelfstandig maatschappelijk functioneren. Hoewel de voorkeur uitgaat naar het inzetten van hulp in de thuissituatie, blijkt in de praktijk dat dit soms ontoereikend is. Deze doelgroep komt in aanmerking voor specialistische ketenzorg, een intensieve en/of specialistische vorm die niet vanuit een zorgaanbieder kan worden geboden. Dit betekent dat binnen de specialistische ketenzorg een uithuisplaatsing (doorgaans gedwongen, maar in een toenemend aantal gevallen vrijwillig) aan de orde is en er sprake is van begeleiding door een (gezins)voogd.

Dit samenspel tussen de diverse zorginstellingen betreft een ingewikkeld vraagstuk op het gebied van logistiek, financiën en de onderlinge afstemming, waarvoor eenduidige regie noodzakelijk is.

Knelpunten binnen het huidige stelsel van specialistische ketenzorg

Binnen het huidige stelsel van specialistische ketenzorg doen zich verschillende knelpunten voor. Deze hebben te maken met de inzet van JeugdzorgPlus in de keten, de huidige organisatie van specialistische ketenzorg, de afstemming tussen betrokken partijen en de financiering.

Inzet JeugdzorgPlus in keten

De ervaring leert dat JeugdzorgPlus veelal wordt ingezet als laatste redmiddel om een jeugdige weer op het goede spoor te krijgen. Het gevolg hiervan is dat een belangrijk deel van de plaatsingen in de JeugdzorgPlus instellingen crisisplaatsingen zijn. Mede daardoor is niet altijd mogelijk om de jeugdige de meest geschikte plek te geven. Dit leidt vervolgens tot onnodige overplaatsingen. Daarnaast heeft de jongere vaker ‘faalmomenten’ meegemaakt. Immers, alle tot dan toe geboden hulpverlening moet eerst stagneren, voordat bij de huidige werkwijze de jongere aangemeld wordt voor JeugdzorgPlus. De behandeling wordt hierdoor minder effectief. Het zelfbeeld van de jongere kan hierdoor ernstig worden beschadigd. Teveel negatieve ervaringen binnen de reguliere jeugdzorg maken een jeugdige minder ontvankelijk voor hulp. In de praktijk blijkt inmiddels dat hoe eerder een jeugdige in een hulpverleningstraject gebruik maakt van het aanbod van de Jeugdzorg Plus, hoe groter de kans op succesvolle doelrealisatie. Een risicoanalyse in een vroeg stadium, waarbij eerder de JeugdzorgPlus in het traject wordt overwogen en opgenomen, is succesvoller en minder belastend voor jeugdige, de groepsgenoten en de betrokken instellingen. Ook de samenwerking tussen verschillende instellingen en hulpvormen draagt hieraan bij. Het is zodoende van belang om in een vroeg stadium op actieve wijze te anticiperen op de mogelijke ‘hulpverleningsloopbaan’ van de jeugdige en de expertise van de zorgaanbieders (waaronder de JeugdzorgPlus) in te zetten voor advies en overleg.

Plaatsingscoördinatie JeugdzorgPlus regio Zuid-West (PCZW):

Bureau Jeugdzorg Haaglanden verzorgt in het huidige jeugdstelsel de plaatsingscoördinatie voor de JeugdzorgPlus. De plaatsingscoördinatoren zijn hiermee verantwoordelijk voor de toeleiding van alle jeugdigen met een gesloten machtiging in de regio Zuid-West naar de best passende JeugdzorgPlus-instelling. BJz HL verricht de functie van plaatsingscoördinatie voor de Bureaus Jeugdzorg Haaglanden, Zuid-Holland en Rotterdam, alsmede voor de landelijk werkende instellingen (Leger des Heils en William Schrikker Groep). De PlaatsingsCoördinatie regio Zuid-West (hierna te noemen als PCZW) is sinds 2012 onderbracht in het Service Centrum Haaglanden.

In 2014 zal PCZW de ontwikkelingen naar de Transitie toe ondersteunen door de informeren en adviseren op basis van expertise, ervaring en cijfermatig onderbouwde kennis van de JeugdzorgPlus en zal zij een verbindende factor zijn tussen de zorgaanbieders, de Bureaus Jeugdzorg en gemeenten.

8. Risicomanagement

Transitie

Een grootschalige reorganisatie dan wel deelreorganisaties vergen extra capaciteit en brengen veel onrust met zich mee. Het kunnen continueren van zorg binnen de huidige wettelijke kaders vergt behoud van medewerkers tot en met 31 december 2014, terwijl er flinke taakstellingen zijn aangekondigd die om een tijdige reductie van het aantal medewerkers vraagt. Het risico bestaat derhalve dat een omzetreductie in 2015 niet in korte tijd gerealiseerd kan worden. Het ontbreken van een duidelijk toekomstperspectief is voor de medewerkers niet prettig. Bureau Jeugdzorg heeft hierbij zorgen om de werkgelegenheid van haar werknemers. De gevolgen van de transitiearrangementen tekenen zich pas in de loop van 2014 af. Veel zal nog nader uitgewerkt moeten worden. De continuïteit van de gehele organisatie en daarmee de continuïteit van zorg is afhankelijk van de mate waarin deze nadere uitwerking voorziet in voldoende werk voor het huidige Bureau Jeugdzorg of zijn onderdelen in de jeugdketen. De organisatie beschikt over onvoldoende reserves om eventuele frictiekosten zelf te dragen. Bij frictiekosten van enige omvang bestaat het risico dat Bureau Jeugdzorg failliet gaat.

Transformatie

De taakstellingen en de ontwikkelingen in de gemeentelijke arrangementen vragen om andere processen aan de voorkant van het Jeugdzorgketen; met name de Toegang zal moeten worden omgevormd zodanig dat eenzelfde hoeveelheid cliënten geholpen wordt met minder middelen. Die omvorming kan niet wachten tot 2015 en wordt dus nu al ingezet. Regio's geven aan om al in 2014 te 'doen alsof het 2015 is'. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de experimenteerruimte. Deze experimenteerruimte lijkt niet voldoende, andere wettelijke kaders en financiering geven onvoldoende ruimte voor Bureau Jeugdzorg om 'al te doen alsof het 2015' is.

Beheersmaatregelen:

- Door extra inzet zorgt de organisatie voor een transparante informatievoorziening over de ontwikkelingen in het wettelijk kader, de transitiearrangementen en de daaruit voortvloeiende afspraken. Verder worden extra personeelsbijeenkomsten gehouden waar medewerkers per locatie en werksoort hun vragen en zorgen kunnen delen met het management. Door dialoog en helderheid zet bestuur/directie in op minimaliseren van productieverlies en continuïteitsrisico's in de bezetting. Hiermee geeft zij uitvoering aan een zorgvuldige invulling van haar werkgeverschap.
- Reeds in 2013 en in voorliggende jaren wordt er naar samenwerking gezocht met regio's en gemeenten om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de regionale en lokale wensen onder gelijktijdige informatieverstrekking over onze visie, cliëntgegevens en taken. Deze benadering zal onverminderd worden voortgezet in 2014 om tot een zo soepel mogelijke aanpassing van taken, werkprocessen en –afspraken te komen.
- De organisatie stelt een Masterplan op waarin de consequenties van de transitie op het terrein van governance, organisatie, personeel, huisvesting en financiën inzichtelijk worden gemaakt. Als onderdelen van dit Masterplan bereidt de organisatie een strategisch personeel- en huisvestingsplan voor.
- Het Masterplan vormt de basis voor een reorganisatieplan of het opstellen van deelreorganisatieplannen, waarin met sociale partners en de OR afspraken gemaakt zullen worden over het opvangen van personele consequenties. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het Masterplan pas worden geconcretiseerd nadat er landelijk en regionaal besluiten zijn genomen.

Bureau Jeugdzorg heeft reeds een aantal maatregelen getroffen om frictiekosten te beperken.

- Bureau Jeugdzorg zet in op het maximaliseren van de zgn. ‘flexibele schil’. Het aantal medewerkers met een tijdelijk contract bedraagt momenteel 10%.
- Bureau Jeugdzorg heeft een vacaturestop en er vindt geen omzetting meer plaats van tijdelijke naar vaste contracten;
- Medewerkers met een vast dienstverband waarvoor in hun eigen ‘werksoort’ geen werk meer is, leiden wij versneld op om in een andere werksoort aan de slag te gaan waar wél voldoende werk is, zodat wij voor de invulling van vacatures geen externe krachten hoeven aan te trekken; hierdoor behoudt Bureau Jeugdzorg haar expertise en de medewerkers behouden hun baan.
- Bureau Jeugdzorg hanteert een investeringsstop, met uitzondering van het landelijk in gang gezette vernieuwingstraject Informatiesysteem Jeugdzorg – een traject waarmee door de branche, de VNG/KING en Provincie/Stadsgewest is ingestemd.
- Bureau Jeugdzorg huist uitsluitend in gehuurde panden en hanteert waar mogelijk kortlopende huurcontracten.

Aanvullende taakstellingen

Eerdere tariefsstijgingen bij JB/JR vanuit het ministerie van V&J zijn afhankelijk gemaakt van het terugdringen van ziekteverzuim en het reduceren van “in- en doorstroom OTS-en”. Mocht V&J concluderen dat daar landelijk onvoldoende resultaat is geboekt dan bestaat de kans dat er een aanvullende korting van 5% wordt toegepast voor 2014 op de tarieven van JB en JR. De kans hierop lijkt klein.

In de periode ná 1 januari 2015 lijken de autonome middelen van de provincie Zuid-Holland weg te vallen; in 2012 bedroegen deze ongeveer € 5 mln. Het eventueel wegvallen van deze middelen zou een voor Bjjz aanmerkelijke extra omzetreductie veroorzaken waar in 2014 al op ingespeeld zal moeten worden met een extra kostenreductie;

Financiering van de jeugdzorg

In 2013 zijn er mede in het licht van de aankomende transitie en transformatie diverse ontwikkelingen op gang gekomen die effect hebben op de financiële uitkomsten van het jaar. In het regeerakkoord is een bezuiniging aangekondigd van uiteindelijk 15% ten opzichte van de huidige Rijksuitgaven. Verder speelt dat de huidige financiering van het vrijwillig kader (de Toegang) gelimiteerd is met een subsidieplafond, terwijl het AMK, CIT, JB en JR nog steeds op basis van p*q gefinancierd worden. Onze visie die is gericht op een integrale aanpak, is gebaseerd op de overtuiging dat het juist het vrijwillig kader in de Toegang is waar met extra inzet voorkomen moet en kán worden dat jeugd doorstroomt naar het gedwongen kader van JB en JR.

Risico

De maatschappelijke en politieke wens is om méér in het preventieve, vrijwillige, kader in te zetten teneinde zwaardere, gedwongen, zorg waar verantwoord uit te stellen, eerder af te sluiten dan wel geheel te voorkomen. Bij andere Bureaus Jeugdzorg is eenzelfde ontwikkeling waar te nemen. We zetten derhalve meer in op het vrijwillig kader dat echter budgettair is gelimiteerd. Door de extra inzet in het vrijwillig kader daalt de instroom in het gedwongen kader waar vervolgens minder inkomsten binnenkomen omdat er minder ondertoezichtstellingen plaatsvinden. Door deze ‘perverse prikkel’ is de Toegang in 2012 al zwaar onder druk komen te staan hetgeen blijkt uit de negatieve financiële resultaten in de

Toegang. Die ontstaan door een combinatie: verplichting om de originele producten te blijven inzetten, waardoor onvoldoende ruimte ontstond voor nieuwe taakin-vulling. We verwachten dat dit mechanisme in 2013 nog veel sterker gevoeld gaat worden.

Beheersmaatregelen

In overleg met de (huidige en toekomstige) subsidiënten wordt gezocht naar een nieuwe manier van financiering die recht doet aan de gewenste ontwikkeling om meer preventief te werken.

Een andere maatregel die het Bureau Jeugdzorg neemt is het voorkomen van langlopende verplichtingen op het gebied van personeel en huisvesting.

ICT en informatievoorziening

Bureau jeugdzorg heeft een koppeling gemaakt tussen de verschillende werksoorten in het landelijke Informatieregistratiesysteem Jeugdzorg (IJ). Ondanks deze koppeling blijven er beperkingen verbonden aan het huidige informatieregistratiesysteem. Technisch is het huidige systeem verouderd. Bureau Jeugdzorg neemt om die reden deel aan een landelijk project met Jeugdzorg Nederland om een nieuw landelijk Informatiesysteem Jeugdzorg (IJ) te ontwikkelen.

Risico

Het tijdig beschikbaar krijgen van een betrouwbaar flexibel informatiesysteem met de juiste functionaliteit is met een grote groep deelnemers een uitdaging; mocht dat niet lukken dan komt de continuïteit van de informatievoorziening in gevaar.

Het project zelf kent ook aandachtspunten om tijdig en binnen de financiële projectkaders te blijven.

Beheersmaatregelen

Er is een professionele projectorganisatie opgezet. De aanbesteding op basis van een pakket van eisen is begin 2013 afgerond.

Bijlage 1: Prognose

Deze bijlage geeft een overzicht van de trends en ontwikkelingen in de inzet van Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland voor achtereenvolgens de Toegang, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), Jeugdbescherming (JB) en Jeugdreclassering (JR). Daarnaast is ook de prognose voor de inzet van de genoemde werksoorten in 2014 opgenomen.

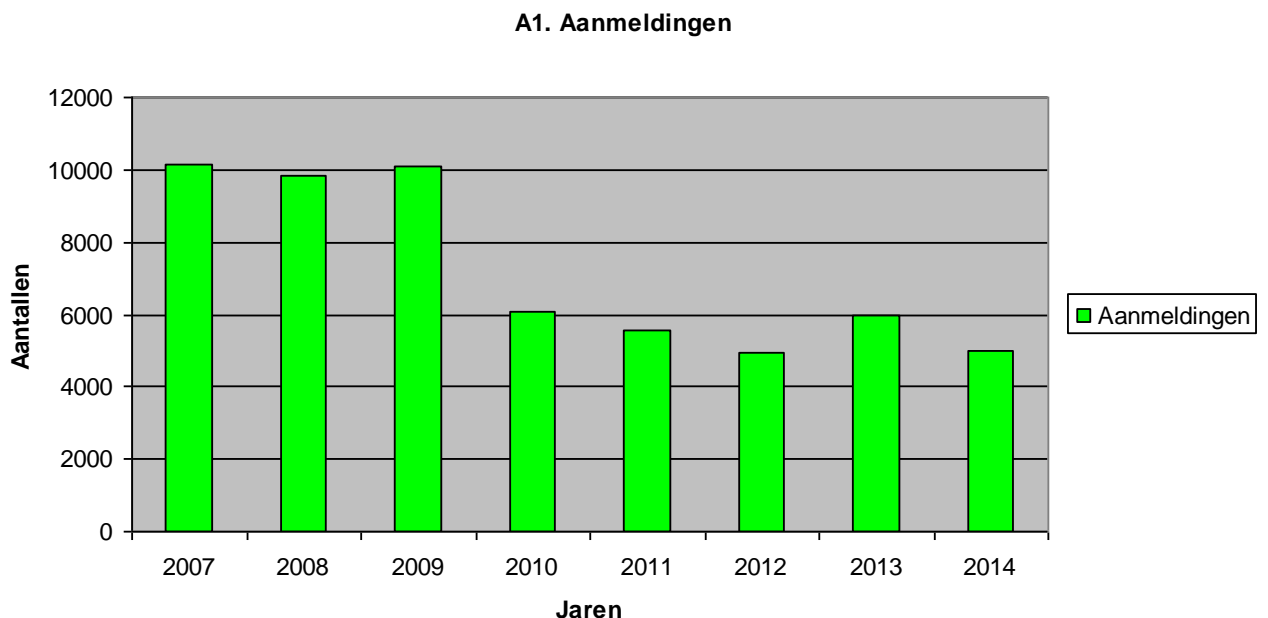
A. Toegang

Op basis van de halfjaarrealisatie van 2013 en de meerjaren trend (vanaf 2007) heeft Bureau Jeugdzorg de verwachte productie over 2014 geprognosticeerd. In de grafiek A1 is de trend in het aantal aanmeldingen inzichtelijk gemaakt.

Tabel A2 geeft inzicht in het verloop per onderdeel. In de eerste kolom staan de aantallen van de realisatie in het jaar 2012. In de volgende kolom staat de eindejaarsprognose voor het jaar 2013, op basis van de halfjaarrapportage. De laatste kolom bevat de huidige prognose voor 2014.

Aanmeldingen

In figuur A1 is te zien dat het aantal aanmeldingen in 2010 sterk gedaald is, ten opzichte van de voorgaande jaren. In de jaren 2011 en 2012 heeft deze daling zich nog licht doorgezet. Een mogelijke verklaring voor de daling van het aantal aanmeldingen is gelegen in het feit dat cliënten steeds vaker in het voorliggende veld geholpen kunnen worden, zonder tussenkomst van Bureau Jeugdzorg. Voor 2014 wordt verwacht dat het aantal aanmeldingen ten opzichte van prognose 2013 nog licht verder daalt.

Indicatiebesluiten

Vanaf de invoering van de VIB trajecten in 2009 is er een verschuiving waar te nemen in de verdeling over de VIB varianten, van licht naar zwaar. Dit betekent dat Bureau Jeugdzorg steeds meer indicaties afgeeft voor jeugdigen met ernstige en/of complexe problematiek, middels de inzet van VIB traject 3. Dit is ook in de prognoses voor 2013 en 2014 opgenomen.

Ambulante Jeugdhulp op Verwijzing (AJOV)

Deze is niet opgenomen in de grafiek. Dit is echter in 2012 – 2013 gestart. Indien mogelijk wordt de verwijzing ingezet in plaats van de indicatie. Voor 2014 is de prognose voor het aantal verwijzingen 350.

Diagnostiek

Diagnostiek varianten 1 en 2 worden uitgevoerd en toegepast als er aanvullende informatie nodig is om een probleem of de hulpvraag te verhelderen. Wanneer er voldoende informatie beschikbaar is, wordt dit achterwege gelaten. Hierdoor kan het aantal ingezette diagnostiektrajecten 1 en 2 per jaar wisselen.

VTH

In de prognoses voor de Vrij Toegankelijke Hulpverlening (VTH) zijn de IB+ trajecten en de trajecten in het kader van de Wet Tijdelijk Huisverbod opgenomen. In de prognoses voor 2013 en 2014 is een stijging van het aantal VTH-trajecten opgenomen, doordat Bureau Jeugdzorg zich steeds meer richt op jeugdigen met ernstige en/of complexe problematiek

Casemanagement

Bureau Jeugdzorg biedt bij ieder indicatiebesluit, behalve bij de indicatiebesluiten voor de Landelijk Werkende Instellingen (LWI's) casemanagement aan. Afhankelijk van de complexiteit en ernst van de problematiek wordt er basis, plus of intensief casemanagement ingezet. Bureau Jeugdzorg verwacht een lichte daling in het aantal casemanagementtrajecten ten opzichte van 2013, mede op basis van een daling in het aantal aanmeldingen.

A2. Verloop per onderdeel van de toegang

Toegang	Realisatie 2012	Prognose 2013	Prognose 2014
Aanmeldingen	4950	6000	5000
Actueel Dossier*	1024	744	940
VIB traject 1	67	179	70
VIB traject 2	3897	4470	3900
VIB traject 3	1704	1458	1500
Totaal indicatiebesluiten	6951	6850	5470
Diagnostiek 1	681	590	540
Diagnostiek 2**	350	500	440
VTH	952	950	1080
Casemanagement	6506	6390	6200

* De indicaties voor de LWI's zijn opgenomen in de prognoses voor het indicatietraject Actueel Dossier

** inclusief diagnostiek gesloten jeugdzorg

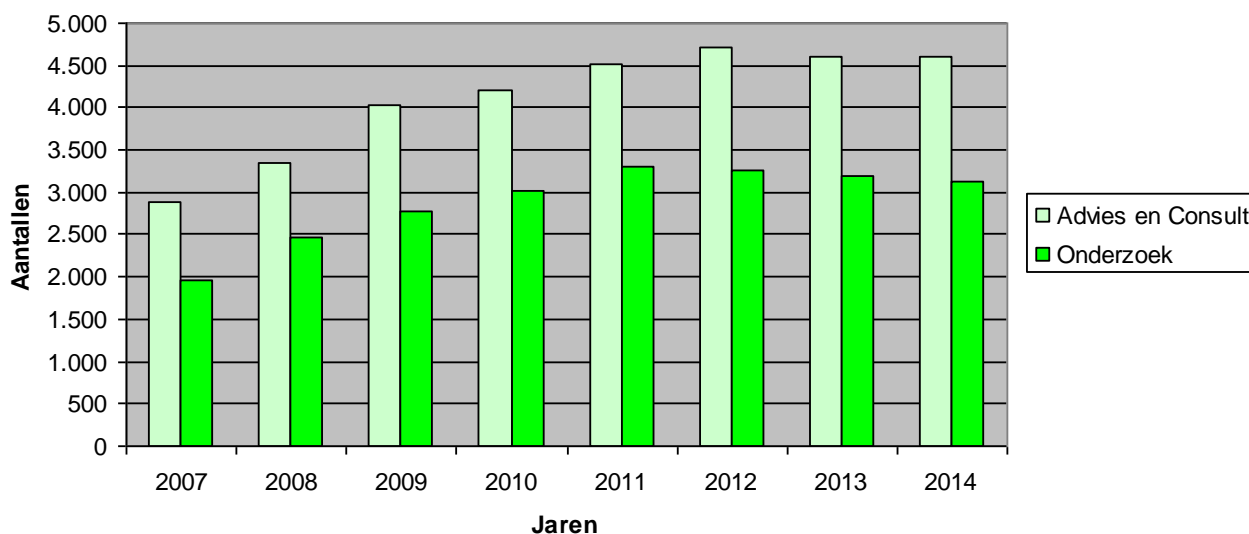
B. Advies- en Meldpunt Kindermishandeling

Tussen 2007 en 2011 vond er bij alle AMK's in Nederland een groei plaats. Deze trend is weergegeven in grafiek B2. Dit kan onder andere verklaard worden door de inzet van publiekscampagnes, een verbeterde samenwerking in de keten en inzet op een betere signalering van kindermishandeling door professionals. In 2012 is het aantal adviezen/consulten en onderzoeken bij het AMK gestabiliseerd. De prognoses is dat deze stabilisatie zich voortzet in 2013 en 2014, mede door een betere triage bij de aanmelding waardoor naar verwachting meer cliënten naar de Toegang verwezen worden. De prognoses voor 2013 en 2014 zijn opgenomen in onderstaande tabel B1.

B1. Onderzoek, consult/advies bij AMK in aantallen

AMK	Realisatie 2012	Prognose 2013	Prognose 2014
Consult/advies	4705	4600	4600
Onderzoek	3270	3200	3126

B2. Onderzoek, consult/advies bij AMK

C. Jeugdbescherming

Ondertoezichtstellingen

Sinds 2007 vertoonde het aantal ondertoezichtstellingen langer dan één jaar jaarlijks een lichte stijging. In 2012 is deze trend voor het eerst onderbroken, met een lichte daling in het aantal langlopende ondertoezichtstellingen. Verwacht wordt dat het aantal in 2013 weer licht stijgt, waarna de daling zich voortzet in 2014.

Het aantal ondertoezichtstellingen korter dan één jaar is in 2012 fors gestegen ten opzichte van 2011. Op basis van de halfjaarrealisatie van 2013 wordt voor dit jaar echter een lichte daling verwacht. De verwachting is dat deze daling zich sterker voortzet in 2014.

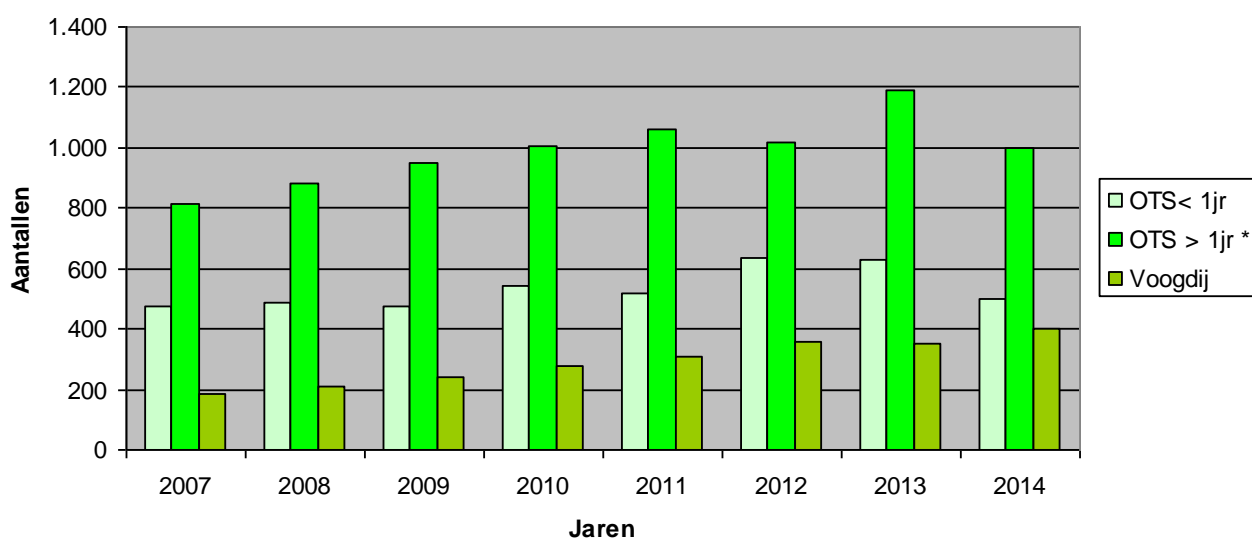
Voogdij

Sinds 2007 stijgt het aantal voogdijmaatregelen ieder jaar. De verwachting is dat ook voor 2013 en 2014 deze stijging zich nog licht voortzet. Bureau Jeugdzorg neemt met het oog op het bieden van een duurzaam perspectief aan de jeugdige steeds vaker vroegtijdig het besluit om een voogdijmaatregel aan te vragen.

C1. Jeugdbescherming in aantallen

JB	Realisatie 2012	Prognose 2013	Prognose 2014
OTS < 1jr	636	630	500
OTS > 1jr	1017	1190	1000
Voogdij	356	350	400
Voorlopige Voogdij	4	10	4

C2. Jeugdbescherming

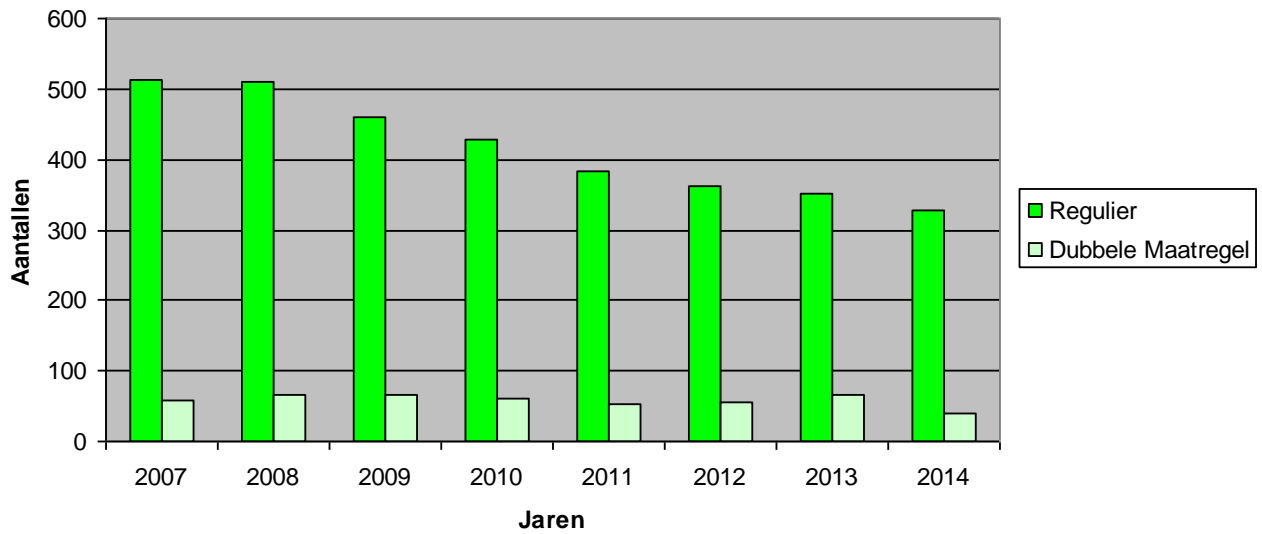

D. Jeugdreclassering

D1. Realisatie en prognose JR

Jeugdreclassering	Realisatie 2012	Prognose 2013	Prognose 2014
JR regulier	362	351	328
Dubbele Maatregel	55	66	40
ITB Harde Kern	81	63	90
ITB Criem	63	45	70
GBM adviestrajecten	6	7	7
GBM uitvoeringstrajecten	4	5	5
Nazorg Netwerkberaad	32	45	40
Nazorg Trajectberaad	174	225	200

D2. Jeugdreclassering Regulier/Dubbele maatregel

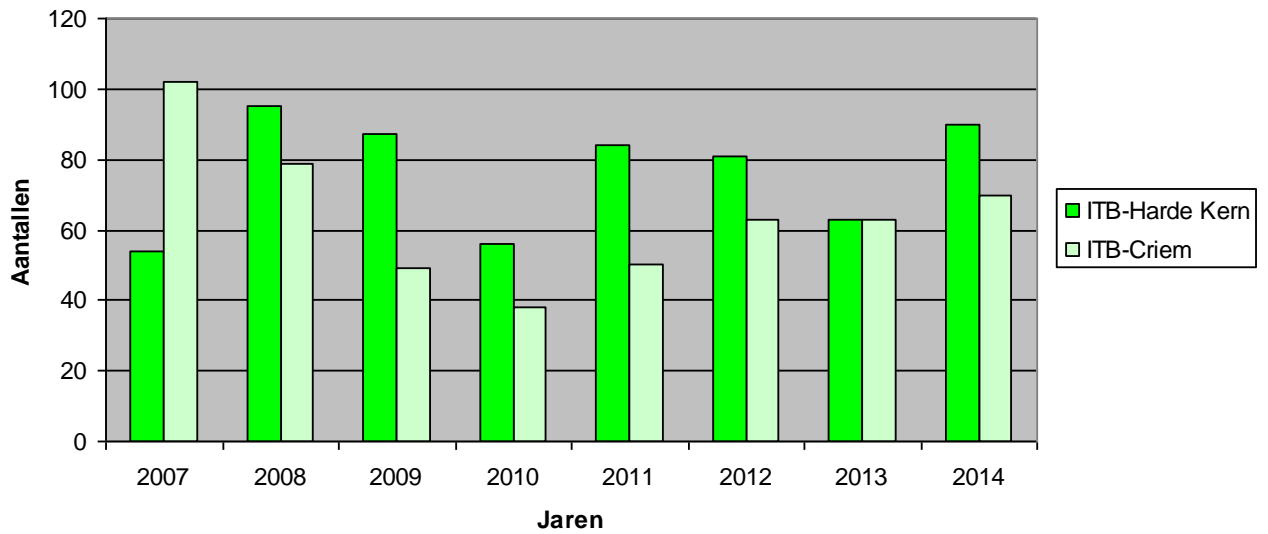
Reguliere maatregel en dubbele maatregel

De reguliere maatregel Hulp en Steun heeft de afgelopen jaren een licht dalende trend laten zien. Bureau Jeugdzorg verwacht dat deze trend zijn in 2014 voortzet. Met betrekking tot de Dubbele Maatregel verwacht Bureau Jeugdzorg ook een daling ten opzichte van voorgaande jaren.

Intensieve Traject Begeleiding

De realisatie en prognose van Intensieve Traject Begeleiding (ITB) is uitgedrukt in begeleidingsmaanden. Sinds 2008 is het aantal ITB Harde Kern begeleidingsmaanden groter dan het aantal ITB Criem (Criminaliteit in Relatie tot Integratie van Etnische Minderheden) begeleidingsmaanden. Voor zowel ITB Harde kern als ITB Criem wordt een stijging van het aantal begeleidingsmaanden in 2014 geprognosticeerd.

D3. ITB Criem/ ITB harde kern

Gedragsbeïnvloedende Maatregel

De Gedragsbeïnvloedende Maatregel (GBM) is sinds 2009 inzetbaar. In de praktijk blijkt dat er door de Raad voor de Kinderbescherming weinig onderzoek wordt aangevraagd bij Bureau Jeugdzorg naar de mogelijkheid van een GBM. Mede als gevolg daarvan blijft het aantal onderzoek- en uitvoeringstrajecten laag.

Netwerk- en Trajectberaden

Bureau Jeugdzorg werkt samen met ketenpartners in netwerk- en trajectberaden. Steeds meer jongeren worden besproken in de trajectberaden, als een gevolg van een investering van Bureau Jeugdzorg op een betere samenwerking met ketenpartners in de regio. De prognose is dat met name het aantal trajectberaden ook in 2014 verder toeneemt.